

ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

на

III обикновено Народно Събрание.

(Първа сесия.)

III. ЗАСЪДАНИЕ, СРЪДА 15. ДЕКЕМВРИЙ 1882 ГОД.

(Начало въ 1 часъ и 30 мин. послѣ пладне. Подъ предсѣдателството на Негово Високо Преосвященство Митрополита Симеона Варненско-Прѣславскій).

Предсѣдатель: (звъни): Ще се чете списъка на депутатитѣ:

Секретаръ Шивачовъ: (чете списъка): Г. Геровъ, Пейфий Бей, Нури Х. Салиевъ, Афузъ Билялъ, (нѣма го) Османъ Бей, (нѣма го), Идризъ Оглу Ахмедъ, Д. Г. Аневъ, Филиппъ Мариновъ, Министръ Вълковичъ (нѣма го), Иванца Симеоновъ, Х. Неджибъ бей, Марко Веловъ, Белко Джановъ, Х. А. Флоровъ, Митрополитъ Симеонъ, Мехмедъ Кесимъ, Хюсеинъ Х. Ахмедовъ, Зааде Есадъ Ефенди, Рашидъ Ефенди, Илия Щърбановъ, Каменъ Симеоновъ, Илия Бобчевъ, Д. Буровъ, Д. Бошняковъ, Д-ръ Минчу Цачевъ, Ст. Х. Добревъ, Ал. Карамановъ, (нѣма го), Х. Ангеловъ, Батановски, Димитъръ Станковъ, Костаки Анковъ, Бобошевски, Атанасъ Минчовъ, Тестеджели Мустафа, Лазаръ Дуковъ, Мирский, Калевъ, М-ръ Грековъ, Манафовъ, Шивачевъ, М-ръ Соболевъ, Мецовъ, Василь Шишковъ, (нѣма го), Молла Юсуфъ.

Отъ 47 депутати отсъствуватъ 6 души и на лице сж 41.

Предсѣдатель: Така щото Събранието е пълно и засѣданието се захваща. Ще се прочете протокола на минжалото засѣдание.

Секретаръ Шивачевъ (чете протокола.)

Предсѣдатель: Има ли да направи нѣкоя забѣлѣжка нѣкои отъ г-да представителитѣ върху прочетенитѣ протоколи? Ще каже че нѣма. На дневенъ редъ е разглеждането на Правилника за вътрѣшното нареждане на Нар. Събра-

ние. Докладчикътъ на Коммисията да заповѣда да прочете доклада и правилника.

Докладчикъ Мирский: Имамъ честь да прочетъ първо доклада на коммисията. (Чете доклада):

До III-то Обикновено Народно Събрание.

ДОКЛАДЪ.

Коммисията, избрана отъ Нар. Събрание въ I. засѣдание (на 11 т.), да изработи проектъ за Правилникъ върху вътрѣшния редъ на III. обикновено Нар. Събрание въ държенитѣ си засѣдания, на 12, 13 и 14 т. м. като имаше прѣдъ видъ Правилницитѣ на бившитѣ Нар. Събрания, проекта на Г. Анева, Свищовскій Прѣдставителъ, съгласно съ относящитѣ се къмъ прѣдмѣта закони, приготви приложенний при това Правилникъ, подписанъ отъ всичкитѣ членове на коммисията, като приетъ едногласно отъ сжщата, за докладване на който проектъ биде избранъ г-нъ Мирский, Варненскій прѣдставителъ.

София, 15. Декември 1882 год.

Коммисари:

И. Ц. Щърбановъ.
Ф. Мариновъ
К. И. Анковъ.
Д. А. Буровъ.
К. Мирский.
Есадъ Ахмедовъ.

Председателъ: Обичате ли най напредъ да се прочете цѣлия Правилникъ и подиръ да се чете членъ по членъ или Нар. Събрание желас изведиждъ да се начене разискванъето на правилника членъ по членъ?

Дуковъ: Желателно е да се прочете най напредъ исцѣло и подиръ да се разиска членъ по членъ.

Докладчикъ Мирский (чете Проекта):

ПРАВИЛНИКЪ

за

ВЪТЪРЪШНИЙ РЕДЪ

на

III. ОБИКНОВЕННО НАРОДНО СЪБРАНИЕ,

Отворено въ София на 10 Декемврий 1882 год.

ГЛАВА I.

За състава на бюрото.

Чл. 1.

Бюрото на Нар. Събрание състои отъ единъ председателъ и двама подпредседатели, назначавани отъ НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО съ Указъ преди отварянието на всѣка сессия измежду окончателно избранитѣ представители, и отъ двама секретари назначени отъ председателя, тоже измежду представителитѣ. (Чл. 103 Избират. Законъ).

ГЛАВА II.

За засѣданията на Нар. Събрание.

Чл. 2.

Народното Събрание има въ недѣлата три редовни засѣдания: въ понедѣлникъ, сръда и петъкъ отъ 1 до 5 часа подиръ пладнѣ. Но по предложение, станжло въ Събранието и прието по вишегласие, числото на засѣданията може да се увеличава или намалява.

Чл. 3.

Засѣданията се отварятъ и затварятъ, и разискванията се водятъ отъ председателя, а въ негово отсъствие отъ одного отъ подпредседателитѣ по реда на назначението имъ въ Указа.

Чл. 4.

Въ началото на всѣко засѣдание единъ отъ секретаритѣ прочита имената на представителитѣ и отсътствующитѣ се записватъ поименно въ протокола.

Чл. 5.

За отваряние на засѣданията и за постановление на рѣшенията необходимо е да присѣтствуватъ въ Н. Събрание повече отъ половината на всичкитѣ представители. (Чл. 91 Изб. Законъ).

Чл. 6.

При отварянието на всѣко засѣдание единъ отъ секретаритѣ прочита съкращенний протоколъ на предидущето засѣдание, съставенъ отъ тѣхъ и подписанъ отъ бюрото.

Чл. 7.

Ако точността на протокола не се оспорява, той се счита окончателенъ. Оспорване на протокола може да прави всѣкий представитель съ представяние бѣлѣжкитѣ си, за основността на които рѣшава Н. Събрание.

Чл. 8.

Въпроситѣ се подлагатъ на разискване отъ Председателя съгласно съ дневний редъ, обявенъ въ предидущето засѣдание.

Чл. 9.

Разискванията въ засѣданията ставатъ свободно, но въ сжщото врѣме порядочно благоприлично и кратко. Всѣкой, който желас да говори, длъженъ е по-прѣди да поиска дума отъ Председателя, и само тогава да почне да говори, когато му се извѣсти съ произнасяние на името му, че реда му е дошълъ.

Чл. 10.

Нар. Събрание е длъжно да изслушва Министритѣ всѣкой пжтъ, когато тѣ поискатъ дума

Чл. 11.

Всѣкой говорящъ трѣба да излиза на трибуната.

Отъ мѣстото си той може да дава само кратки разяснения, или да отговори вкратцѣ на нѣщо, което се отнася до разисквания въпросъ; но въ всѣкий случай говорящия трѣба да стои правъ.

Чл. 12.

Лични нападения, и неприлични изражения въобще, строго сж запретени въ засѣданията на Н. Събрание.

Чл. 13.

За олеснение разискванията на представенитѣ законопроекти, предложения и други въпроси, Н. Събрание може да избира помѣжду си разни комисии, за да разясняватъ тѣзи въпроси и да приготвятъ разискванието имъ въ Събранието.

Чл. 14.

Резултата на своитѣ обсъждания комисии трѣба да се печататъ и раздаватъ на

представителитѣ, поне два дена преди опредѣления день за разискванието на тѣзи предмѣти. Не се печататъ и раздаватъ само докладитѣ на комисіитѣ за прошения.

Чл. 15.

Засѣданията на Н. Събрание ставатъ при отворени врата: Предсѣдателитѣ, министръ, комисарь, а също и представители на брой не по-малко отъ трима, могатъ да предложатъ да не се пуцатъ въ засѣданието външни лица. Такова предложение се разгледва при затворени врата.

Чл. 16.

Въ салата на засѣданията сѣдятъ само представителитѣ, а на публиката се показватъ мѣста особено назначени.

ГЛАВА III.

За гласоподаването.

Чл. 17.

Преди да се пристъпи къмъ гласоподаване, Предсѣдателя прочита въ всеуслишание текста на предложението, върху което има да се произнесе Нар. Събрание.

Чл. 18.

Гласоподаването бива:

- 1) явно, а именно
 - а) чрезъ вдигане рѣцѣ,
 - б) чрезъ ставане и сѣдане,
 - в) чрезъ записване саморѣчно името си.
- 2) тайно, чрезъ бюлетини.

Чл. 19.

Начина, на явното гласоподаване съ вдигане рѣцѣ, или съ ставане и сѣдане бива по усмотрение на Предсѣдателя, а — чрезъ саморѣчно записване, по исканieto най-малко на петнадесетъ представители. Вдиганieto рѣка, както и ставанieto на крака, винаги показва приемение на предложението. Гласоподаването чрезъ саморѣчно записване става посредствомъ два листа, приготвени и държани отъ секретаритѣ, отъ които (листовете) върху едина се записватъ онези представители, които сж за, а върху другия — които сж противъ предложението.

Чл. 20.

Тайното гласоподаване се допуца само тогава, когато се пожелае то най-малко отъ десетъ представители; въ такъвъ случай единъ отъ секретаритѣ повиква по редъ представителитѣ за да пусятъ въ урната по единъ сгнати бюлетинъ, въ който бива написана думата да (за предложението) или не (противъ предложението). Когато се укажатъ повече бюлетини отъ колкото сж лица, които сж подавали гласове, гласоподаването се повтаря.

Чл. 21.

Нар. Събрание рѣшава по вишегласие отъ присѣтствующитѣ членове, (Чл. 5). При равно число гласове, предложението се отхвърля.

Чл. 22.

По какъто начинъ и да се е гласоподавало, резултатитѣ му се констатира отъ бюрото на Нар. Събрание, и се прогласява въ всеуслишание отъ Предсѣдателя въ сжщото засѣдане.

ГЛАВА IV.

За реда и по който се внасятъ, се разгледватъ проектитѣ и предложенията.

Чл. 23.

Законопроектитѣ и предложенията на правителството се внасятъ въ Нар. Събрание отъ надлежитѣ Министри по Княжеский Указъ.

Всекий представитель сжщо може да внесе въ Нар. Събрание законопроектъ или предложение, ако тѣ сж подписани най-малко отъ една четвъртъ отъ присѣтствующитѣ представители.

Чл. 24.

Всекий законопроектъ или предложение трѣбва да се подава писмено на Предсѣдателя на Нар. Събрание, който се распорѣжда за напечатването имъ и за раздаването на представителитѣ най-малко два дена преди опредѣления день за разискванието имъ въ Събранието.

Чл. 25.

Венчкитѣ законопроекти и предложения се гласуватъ въ Нар. Събрание членъ по членъ, а послѣ това се пристѣпва къмъ общо гласуване за цѣлий законопроектъ или предложение, но въ всекой случай това общо или цѣло гласуване трѣбва да стане въ идущето засѣдане. Преди общото гласуване допуца се вписане за предложение за сжщественно измѣнение или допълнение на проекта, ако таковото предложение се поддържа най-малко отъ една четвъртъ отъ присѣтствующитѣ представители.

Чл. 26.

Ни единъ законопроектъ отхвърленъ изцѣло отъ Нар. Събрание, не може да се внесе безъ сжщественни поправки въ сжщата сесия.

Чл. 27.

Представителитѣ могатъ да запитватъ Министритѣ върху дѣлата на управлението. Запитванията, които сж направени въ отѣжствие на надѣлжний Министръ, съобщаватъ се на сжщия отъ бюрото на Събранието.

ГЛАВА V.

За правата и длъжностите на бюрото.

I. Председателя.

Чл. 28.

На председателя се възлага:

- а) Да отваря и затваря заседанията на Събранието и да води разискванията (Чл. 3.)
- б) Да съкратява мненията на говорившите.
- в) Да предлага въпросите на разискване по установения ред.
- г) Да поканва по име лицата, на които е редът да говорят.
- д) Да държи порядък и благочиние.
- е) Да бди щото да не стават повръщания върху въпроси вече разискани и решени окончателно.
- ж) Да води сношения съ всичките правителствени и частни лица по дѣлата на Събранието.

Чл. 29.

За утвърждение пъленъ порядък на заседанията на Събранието Председателя употребява слѣдующите средства:

- а) Призовава на благочиние.
- б) Призовава говорещия да не се отдѣля отъ предметъ.
- в) Отнѣма думата на говорещия и
- г) Изобличава.

Чл. 30.

Представителъ изобличенъ два пѣтя на редъ въ едно заседание, лишава се отъ правото да говори до края на същото заседание. Въ случай на непокорностъ, Председателятъ може да се распорѣди за отстраняването непослушното лице отъ салата на Нар. Събрание, за презъ врѣмето на заседанието.

Чл. 31.

Ако би нѣкое външно лице си позволи да дава знакове на одобрение или неодобрение, или да издава викъ, такъвото (лице) се отстранява отъ Нар. Събрание тутакси по распорѣжданieto на Председателя. Въ случай на смущение, Председателятъ може да се распорѣди, за да се упраздни всичкото мѣсто, опредѣлено за публиката.

Чл. 32.

Нар. Събрание има своя почетна стража, която е подчинена на Председателя. Въоружена сила не се допуска въ зданието на Н. Събрание, освѣнъ по заповѣдта на Председателя въ случай на нужда.

Чл. 33.

Председателятъ може да взема участие въ разискванията на всеки въпросъ, слѣдъ като остави председателството на одного отъ подпредседателите, догдѣто трае разискването на въпроса.

II. Подпредседателите.

Чл. 34.

Подпредседателите замѣстватъ Председателя въ случаите и по реда, указани въ членовете 3 и 33 отъ Правилника, като се ползватъ въ това врѣме отъ всичките Председателски права.

III. Секретарите.

Чл. 35.

Секретарите сж длъжни, подъ надзора на одного отъ Подпредседателите:

- а) Да съставляватъ съкратените протоколи и да се грижатъ за нанечатването на стенографическите въ «Държавный Вѣстникъ.»
- б) Да приематъ представляемите отъ разни мѣста и лица, освѣнъ депутатите, прошения и да ги долагатъ своеврѣменно на Председателя
- в) Да изпълняватъ въобще распорѣжданията на Председателя по отношение на дѣлата на бюрото.

Забѣлѣжка. Протоколите на тайните заседания не се обнародватъ, освѣнъ съ разрѣшението на Нар. Събрание.

Чл. 36.

Въ помощъ на секретарите се даватъ писци, числото на които се опредѣлява отъ Председателя споредъ потребата.

ГЛАВА VI.

За длъжностите на квесторите.

Чл. 37.

Квесторите, на брой двама, назначени отъ Председателя между представителите иматъ слѣдующите длъжности:

- а) Нагледватъ събиранието и преброяването на гласовете;
- б) Бдятъ върху ступанската частъ на Нар. Събрание и върху държанието на смѣтките му.
- в) Грижатъ се за правилното напечатване докладите на комисииите и за своеврѣменното имъ раздаване на представителите.
- г) Издаватъ билетите за допущане въ Нар. Събрание на публиката, и
- д) Изпълняватъ въобще распорѣжданията на Председателя по отношение дѣлата на Нар. Събрание.

ГЛАВА VII.

За длъжностите на представителите.

Чл. 38.

Всеки представителъ е длъженъ да присѣтствува редовно въ заседанията на Нар. Събрание и на Комисията въ която би билъ избранъ. Гласоподаването посредствомъ друго лице и чрезъ писмо е запрѣтено.

Чл. 39.

Някой представителъ не може да се откаже отъ да бжде членъ на онази комисия, за която го избере Нар. Събрание, освѣнъ ако е вече членъ на друга комисия.

Чл. 40.

Позволение за безероченъ отпускъ не се допуска, освѣнъ по причина на болестъ, а отпускъ за опредѣлено врѣме се допуска съ разрѣшение на Нар. Събрание, вслѣдствие на писмено заявление отправено до Предсѣдателя, съ означение въ заявлението причинитѣ за исканий отпускъ.

Чл. 41.

Ако нѣкой представителъ отсъствува три пѣти наредъ отъ засѣданията на Нар. Събрание, безъ да заяви писмено на Предсѣдателя причинитѣ, името на такъвзито се обнародва въ найблизкий брой на «Държ. Вѣстникъ» и същеврѣменно се лишава за отсътвующитѣ дни отъ дневното си възнаграждение. (Ст. 105. Избират. законъ).

София, 15 Декемврий 1882.

Коммисари : **И. Шърбановъ**
Д. А. Буровъ
Ф. Мариновъ
Мирски
К. Анковъ
Есадъ Ефенди

Г. Геровъ : Предлагамъ 10 мин. отдихъ.

Предсѣдательтъ : Приема ли това предложение Нар. Събрание?

Грековъ : За да може представителитѣ да си облѣкнѣтъ дрѣхитѣ, понеже тука е студено, желателно е, да се даде този распусъ.

(10 мин. распусъ). (Послѣ распусъ):

Предсѣдательтъ : Сега правилника ще се чете членъ по членъ и ще се разглежда.

Докл. Мирски : (Чете заглавието. Видѣ по-горѣ.)

Предсѣдательтъ : Това е заглавието. Има ли нѣкакви забѣлѣжки върху него?

Докл. Мирски : Комисията, г-да, е имала предъ видъ, че този правилникъ се изработва за всичкитѣ сесии на настоящето Н. Събрание.

Предсѣдательтъ : Има ли нѣкакви забѣлѣжки върху заглавието или не? (Гласове: нѣма). Прието.

Докл. Мирски : (Чете: глава първа, чл. 1. — Видѣ по-горѣ.)

Аневъ : Азъ нещъ да настоявамъ толгозъ много за поддържане на представеный отъ мене проектъ за вътрешний

правилникъ; но тъй като правдинитѣ на народнитѣ представители прокетирачъ отъ пълномощията и манифеста на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО, за това азъ предлагамъ, да се спомене това въ първий членъ отъ моя законопроектъ. И моля да се прочете и члена отъ моя проектъ и да се тури на гласоподавание.

Предсѣдатель : Г. Аневъ предлага да се прочете първий членъ отъ законопроекта, който той състави за вътрѣшний редъ на Н. Събрание. Желаетъ ли Нар. Събрание да го чете? (Гласове: да се прочете.)

Дуковъ : Понеже се ве предъ видъ, да се дебатира първо проекта, изработенъ отъ комисията, то трѣбва да слѣдваме спорѣдъ него, понеже заглавието се вече прие; а сега да го захванемъ членъ по членъ. Ако ли е трѣбвало да гледаме 2 законопроекта, то трѣбваше по-напредъ Нар. Събрание да рѣши: да разглеждаме и едниа и другия. Ако ли приемемъ да разглеждаме само първий законопроектъ, то трѣбва да гледаме само него, и тамъ дѣто трѣбва, да го допълнимъ или да изоставимъ. Това право остава за Нар. Събрание; а 2 законопроекта да разглеждаме въ едно и също време, не е възможно.

Бошняковъ : Ми се чини, че г-нъ Аневъ каза, да се прочете отъ проекта на неговия правилникъ единъ членъ, който е наравно съ този, който се прочете сега; за това е все едно, дали се чете, или го каже устно, и въ единия и въ другия случай, той може да послужи за допълнение на този членъ.

Молла Юсуфъ : Г-да и азъ съмъ на пълно съгласенъ съ това.

Докладчикъ Мирский : Г-да! Комисията, когато прочете първия членъ отъ правилника на г-на Анева, който има добрината да предаде на комисията своя законопроектъ, не намѣри за добръ да полага въ правилника статия, която би имала мѣсто само у единъ органически уставъ. Тука се излага редъ, който не можемъ ние да го излагаме, защото не е отъ наша компетентность. Ние правимъ само правилникъ, какъ да разискваме по компетентността, която ни се дава по силата на пълномощията, както каза г-нъ Аневъ; а въ първий членъ отъ предложениа отъ г-на Анева законопроектъ се говори, какви длѣжности има Народно Събрание.

Бошняковъ : Каза се, че първий членъ билъ единъ и същиятъ съ члена на законопроекта, или както допълнение на законопроекта; но той е съвсѣмъ противенъ.

Тука се говори за правата на Събранието и за длѣжноститѣ на Събранието.

Д-ръ Минчо Цачевъ: Г-да! Азъ мисля, че преди да се говори върху първия членъ отъ законопроекта, който г-нъ Аневъ даде на комисията за изработване вътрѣшния правилникъ за Нар. Събрание, трѣбва по напредъ да се прочете и тогава да можемъ да сѣдимъ върху него; а тогава ще видимъ, има ли си мѣстото това, което каза г-нъ Мирски: че съдържанието на този членъ могло да се помѣсти само въ единъ органически уставъ; или може да се помѣсти въ единъ вътрѣшенъ правилникъ. Заради това настоявамъ да се прочете, да видимъ, и ако дѣйствително е тъй, както каза г-нъ Мирски, тогава само можемъ да се произнесемъ, когато чуемъ този членъ.

Лазаръ Дуковъ: Ако предложението на г-на Анева е за допълнение на члена, то той може и устно да го каже и да допълни членътъ, а ний можемъ да приемемъ да допълнемъ членътъ на комисията съ членътъ на г-на Анева. Инакъ настоявамъ, че не можемъ да гласуваме два законопроекта отъ веднажъ.

Д-ръ Минчо Цачевъ: Мене ми се струва, че г-нъ Дуковъ размѣси въпроситъ. Не е въпросътъ да се разгледватъ два законопроекта паралелно. Въпросътъ е, да се разгледва ли първия параграфъ отъ законопроекта за вътрѣшния редъ на Събраниято предложенъ отъ г-на Анева. Азъ мисля, че Събраниято за да може съзнателно да се произнесе върху това: трѣбва ли да се приеме първия членъ на г-нъ Анева или не, то трѣбва по-напредъ да се прочете; и още повече настоявамъ да се прочете, защото г-нъ докладчикъ казва, че този членъ си има мѣстото само въ единъ органически уставъ, отъ колкото въ единъ вътрѣшенъ правилникъ за Събрание.

Лазаръ Дуковъ: Все сжщото значение има: и първия казва въ първия си членъ, че е правилникъ за вътрѣшния редъ на събраниято, както и послѣдния; за това пакъ казвамъ, че той може да направи допълнение устно, ако иска нѣщо да приложи къмъ това, което ще го чете г-нъ докладчикъ. Нека си го каже отъ уста, и ний ще го приемемъ или отхвърлимъ.

Докладчикъ Мирский: Г-да, Азъ мисля, че би трѣбало по общо приетия редъ въ всичкитъ парламенти, да се предпочита законопроектътъ, представенъ отъ комисията. Да се разгледва този законопроектъ членъ по членъ, и послѣ нека всѣкой отъ г-да представителитъ да предложи какво иска; да се допълни или измѣни нѣщо въ този проектъ.

Д-ръ Минчо Цачевъ: Азъ мисля, че е излишно по-нататкъ да се говори: то ще каже да се губи врѣме. Моля г-на председателя да благоволи и положи на вишегласие: трѣбва

ли да се прочете първия параграфъ отъ законопроекта на г-на Анева или не трѣбва?

Председателъ: Събраниято да ли е освѣтлено доста върху тая работа, и счита ли въпроса за исчерпенъ или не? (Гласове: исчерпанъ е въпросътъ). Въ такъвъ случай г-нъ Аневъ предлага да се прочете първия членъ отъ законопроекта за правилникъ, дѣто е съставилъ той, а г-нъ Лазаръ Дуковъ, подкрепенъ и отъ други представители, е на мнѣние, че не е потрѣбно това нѣщо. Сега ще се положи на гласоподаване предложението на г-на Анева; т. е. трѣбва ли да се прочете първия членъ отъ правилникътъ съставенъ отъ него, или не? Който е съгласенъ да се прочете предложението на г-на Аневъ, да си дигне ржката. Г-да квесторитъ да преброитъ гласоветъ (23 дигатъ). 23 сж въ полза на предложението на г-на Анева. Всички приететвующи сж 41; ще каже, че е вишегласие.

Докладчикъ Мирский: Г-да, както чухте, ний въ правилника туряме единъ членъ, въ който се казва, че дигането на ржцѣтъ винаги значи съгласие. (Гласове: той не е още приетъ). Това нѣщо, което излѣзе тукъ, дава ни първъ случай да разберемъ, че по-добъръ би било да се върши гласоподаването чрезъ «про» и «контра» за констатиране на фактоветъ; за това азъ бихъ помолилъ да се гласува «за» и «противъ».

Председателъ: Въ Събранията, които сж ставали до сега, дигането на ржцѣтъ е било знакъ на съгласие за предложението; нъ тъй като правилника не е свършено приетъ, не знамъ да ли предложението на г-на Мирский си има мѣстото.

Д-ръ Минчо Цачевъ: При всичко че законопроектъ за вътрѣшния редъ на Събраниято, както ни докладва г-нъ Мирский, не може да има сила на законъ; но това гласуване, което стана сега, стана по начинъ, който го изисква този законопроектъ. Законопроектъ на комисията излага гласоподаването по този начинъ: че всѣкога ще да се гласоподава: онзи, който приема да си дигне ржката. Мисля, тукъ се направи предложението свършено съгласно съ значението и смисълътъ на този параграфъ, който той туря въ правилника за гласоподаването.

Секретаръ Шивачевъ: Азъ ми се вижда твърдѣ чудно да ставатъ толкось препирни, когато Събраниято, ако желаше, да постѣпва споредъ предложението на г-на Мирский или Дукова, нѣмаше нужда отъ друго освѣнъ да приеме едното или другото. Събраниято се е събрало да гласува правилникътъ, и който предлага нѣкакъвъ законопроектъ не може освѣнъ да послужи за Народно Събрание, като

разяснение на въпроса. За това, понеже съборанието прие да се прочете членътъ отъ проекта на г-на Анева, да се прочете, и всѣкакви дебати сж излишни.

Докладчикъ Мирский: Г-да, като предложихъ това нѣщо, азъ имахъ предъ видъ това: че като стоя на по-високо мѣсто съ пълно съжаление забѣлжихъ, че по-малко отъ представителитѣ бѣхъ подигнали рѣка.

Квесторъ Геровъ: Г-да, азъ виждамъ отъ г-на докладчика едно недовѣрие къмъ квесторитѣ; за това азъ мисля, че тукъ като се произнесе и г-нъ Предсѣдателъ на Съборанието, и въ сжщото врѣме се произнесохъ и всичкитѣ депутати, се приехъ за вѣрни показаніята на квесторитѣ. Тукъ виждамъ едно докачане отъ г-нъ Мирский къмъ квесторитѣ за това отъ сега си давамъ оставката по причина на това докачане.

Мирский: Г-да! Азъ никога нѣма да пожелаа да докачамъ нѣкого, и съмъ готовъ да отгѣгня думата си, съ която се е докачилъ г-нъ квесторъ Геровъ, ако провѣрката докаже противното.

Бобчевъ: Най-напредъ казахме да се прочете този проектъ, който е съставила комисията. Въ сжщото врѣме, когато казахме това, трѣбваше да се извади онзи законопроектъ и тогава да се тури на гласоподаване; най-първо да се прочете нецѣло, а послѣ да се чете членъ по членъ. Безъ да се е казало това напредъ, гледамъ че още единъ законопроектъ захванъ да се разисква тукъ, безъ да се е челъ, а това струва ми се, че е излишно.

Д-ръ М. Цачевъ: Азъ крайно съжелявамъ, че втори пътъ ставамъ да разияна въпроса на почитаемия ми събратъ. Не е тука въпроса, г-да, да се разискватъ 2 законопроекта, но е тука въпросътъ да се гледа проектътъ, който г-нъ Аневъ е написалъ и предалъ на комисията за улеснение, и който тя бѣше свободна да приеме или да отхвърли. Въпроса е тукъ, че първий членъ отъ проекта на г-на Анева трѣбва да се прочете, за да можемъ да се произнесемъ: трѣбва ли да се приеме въ правилника за вѣтрѣшний редъ на Съборанието или не. Съ това не ще каже, че се разглеждатъ 2 проекта за вѣтрѣшенъ правилникъ на Съборанието. И мисля, че това, като се даде на гласоподаване, Нар. Събрание не може да се повърне отъ едно зето рѣшение; и въпроса е исчерпанъ. А даже и Г. Мирский въ своятъ правилникъ казва, че когато единъ въпросъ е рѣшенъ, тогава Предсѣд. нѣма да позволи да се прави отново дебатъ върху въпроситѣ, които сж вече изчерпани.

Л. Дуковъ: За първий членъ, за който става тая препирня, наистина Нар. Събрание се произнесе; а относително

до това дѣло казва г-нъ Геровъ, че се е докачилъ отъ думитѣ на г-на Мирский. Това не е докачане, г-да, защото често пакти се случаватъ да ставатъ недоразумения при гласоподаването, понеже има тукъ представители, които може би си дигатъ рѣцѣтъ, и когато ги дигатъ, въ сжщо време ги слагатъ изеднажъ. Туй е нѣщо, отъ което не трѣбва да се докача г-нъ Геровъ, че не се обяснила работата. Азъ мисля че докладчика не е видѣлъ добръ. А относително до члена на г-на Анева, ще кажа, че г-нъ Аневъ въ подолнитѣ членове може да го предложи, като допълнение и да каже: азъ имамъ тука това за допълнение на единоя статия, и понеже не съмъ съгласенъ съ законопроекта на комисията, желая да се прочете моето предложение. Това може да се случи и при други статии; а инакъ, ще излѣзе сжщо, както да се разглеждатъ 2 вътрешни правилника, въ едно и сжщо време.

Бобчевъ: Искамъ да отговори на д-ра Цачева, който, още отъ сега приема правилника като законъ и като приетъ отъ Нар. Събрание. По него иска да се рѣководи Съборанието при обещждане на разни въпроси. Азъ ще му кажа, че правилника още не е приетъ, нито се обещждатъ. Той сега се обещжда и не трѣбва да има още цѣна като сжнъ законъ.

Предсѣдателътъ: За начина на гласоподаването трѣбва да станатъ споразумения; защото ако не се приеме този начинъ на гласоподаване, който се е вардилъ до сега, тогава не можъ да разберъ и незная по какъвъ начинъ ще се произнаси Съборанието, да ли да се приеме едно предложение или да се отхвърли. До сега въ заседанията начина, по който е ставало гласоподаването, е билъ съ дигане на рѣка. Сега ако отхвърлимъ този начинъ, незнамъ дали има другъ способъ, за да се провѣрива мнението на Народното Събрание.

Доклад. Мирский: Г-да! Ний още нѣмаме правилникъ, и като нѣмаме такъвъ, рѣцѣтъ ни сж развързани. Азъ се чудя защо да ставатъ толкова дебати! Това остава на благоусмотрението на Предсѣдателя, по кой начинъ да тури нѣкой предметъ на гласоподаване.

Предсѣдателътъ: Азъ не разбирамъ, какъ може да се възложи това право на Предсѣдателя.

М-ръ Грековъ: Господа! азъ гледамъ, че тукъ се е единъ пътъ малко кривъ, и за това станахъ сичкитѣ дебати, които споредъ мене сж безполезни, и къмъ никакъвъ край неможатъ да поведатъ Съборанието. Споредъ мене предложението на г-на Анева, на мѣсто да бѣде въ тази форма, въ която го направи, трѣбваше да бѣде малко инакъ; и тогава раз-

бира се никакви дебати нѣмаше да ставатъ, и Нар. Събрание можеше да се произнесе, на мѣсто 2 пкти да се чете членътъ, да се чете предложението на г-на Анева слѣдъ прочитанието на члена отъ комисията. И наистина намѣсто представителътъ да каже: дайте или земете това, или четете това или онова, може самъ да направи предложението си и да каже: предлагамъ да се внесе моето предложение въ единъ членъ на проекта. Тогава Нар. Събрание има да се произнесе само върху туй предложение. За това въпроса, за който станахъ толковъ дълги дебати, мислѣхъ, че не заслужава внимание, а просто и чисто трѣбва да се остави на страна. Г-нъ Аневъ може самъ да заяви предложението си и вмѣсто да каже: моля ви да се прочете отъ трибуната, може самъ да го прочете; и тогава Нар. Събрание може да се произнесе върху него. А инакъ въпроса се усложнява, разискванията ставатъ дълги и широки, безъ да има отъ тѣхъ нѣкаква практическа полза и добъръ резултатъ, а само врѣме се губи. Заради туй трѣбвало би да се тури като правило: че когато има нѣкой да прави предложение, трѣбва да го направи самичкътъ и да си го прочете самичкътъ, безъ да иска да се чете отъ трибуната и отъ нѣкоя книга.

Докладчикъ Мирский: Г-нъ Мин. Грековъ най добръ обясни работата, и слѣдъ всичко това азъ мислѣхъ, че въпроса трѣбва да се даде на гласоподаване: първо члена на комисията, а послѣ предложенията, които се отнасятъ на този членъ.

М-ръ Грековъ: Азъ изобщо говорихъ; не казахъ, че по-напредъ или по-послѣ трѣбва да се тури на гласоподаване предложението на г-на Анева; той може да го направи както ще, и Нар. Събрание ще се произнесе както ще. Но думата ми е, че, когато ставатъ предложения, да ги правятъ сами депутатитѣ. Разумѣва се нѣма съмнение, че всѣки единъ отъ насъ, додѣто не сме направили още правилника за вжтрѣшния редъ на събраниято, всѣки единъ има право да направи такова или инакво предложение, и Нар. Събрание трѣбва да се произнася върху него свободно, та или да го отхвърли, или да го приеме, но все таки ще се произнесе върху него. Заради туй слѣдва, че г-нъ Аневъ, ако постоиствува на своето предложение, той било сега, било подиръ гласуването на чл. отъ комисията, или по подиръ когато съчете, че ще бѣде по намѣсто, да прочете самичкътъ статията, както можеше да прочете докладчикътъ своята, и тогава може да се произнесе Нар. Събр. върху нея.

Аневъ: Азъ пакъ повтарямъ, че не настоявамъ на предложението си, но тъй като нашитѣ правдини произхождатъ

пълномощията, дадени на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО отъ Великото Нар. Събрание въ Свищовъ и отъ Височайший Манифестъ на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО, които г-да Мирски и Духовъ не трѣбва да забравятъ, за това намѣрихъ за нужно да се тури моето предложение въ началото на правилника. Азъ ще си позволя да прочетъ по напредъ моето предложение и послѣ Нар. Събрание нека се произнесе.

Предсѣдателъ: Г-нъ Мирский иска, щото я по напредъ да се гласоподава първий чл. отъ проекта на комисията, които прочете той отъ страна на комисията; но тъй като г-нъ Аневъ предлага едно поправление на първий чл., ми се струва че Нар. Събрание трѣбва да чуе предложението на г-на Анева.

Докладчикъ Мирский: До колкото разбрахъ отъ думитѣ на г-на Анева и до колкото знамъ съдържанието на неговия проектъ, който се зе въ внимание понеже се препоръча въ миналото заседание отъ г-на М-ра на Правосъдието, заедно съ правилницитѣ на другитѣ Нар. Събрания, тоя членъ не се отнася никакъ до първия членъ, който предложи на гласоподаване. За това ако г-нъ Аневъ го прочете, Ви ще видите, че той се отнася до другъ единъ предметъ. При това не можъ да замѣлѣхъ, за дѣто се считамъ малко докаченъ отъ г-на Анева, който ми каза, че не трѣбва да забравямъ манифеста и пълномощията на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО. Г-да! азъ съмъ се кълналъ въ пълномощията, и мисля, че не ще да забравѣхъ волята на нашия Господаръ! Никога нѣма да направѣхъ това!

Аневъ: (Не се съмнявамъ).

Лазаръ Духовъ: Азъ нѣма нищо да говоря само ще кажѣхъ, че и азъ съмъ докаченъ отъ г-на Анева, който тъй неблагоугодно се произнесе; и такива излишни доказанія желателно е да нѣма. Г-да! азъ нѣма да забравя пълномощията. Припознавалъ съмъ ги, припознавамъ ги, и споредъ тѣхъ съдѣхъ въ събраниято; и това значи, че съмъ ги припозналъ. Азъ не искамъ да се правятъ такива дебати другъ пжтъ, и мисля, че нѣма другъ толковъ да иска, колкото азъ искамъ, да не забравяме пълномощията и да имъ дава значение, каквото азъ искамъ да имъ се дава. (Силни ръжкоплекания).

Предсѣдателъ: Надѣвамъ се, че г-нъ Аневъ ще си отгѣгли думитѣ.

Аневъ: Никакъ нѣма да ги отгѣгля, защото тукъ се касае за пълномощията, които трѣбва да се зематъ предъ видъ, когато се разискватъ подобни въпроси.

Предсѣдателъ: Тѣ не ги оспориватъ.

Лазаръ Дуковъ: Ако г-нъ Аневъ не стане да отгъгли думитъ си, тогасъ ний ще се отгъглимъ. Той ни нарича такива, като че ли не сме тѣло въ това събрание а друго. Да си ги отгъгли, другоаче не можемъ да сѣдимъ тукъ.

Докладчикъ Мирский: Г-да да слѣдваме. Азъ отъ моя страна бихъ помолилъ, да се продължи разискванието.

Д-ръ Минчо Пачевъ: Азъ подържамъ предложението на г-на Мирский, да се продължатъ дебатитъ, и мисля, че Събранието удовлетвори г-на Дукова съ ржкопшесканията. Когато самото Събрание го удовлетвори, тогасъ нѣма си мѣстото да иска удовлетворение отъ единъ депутатъ.

Докладчикъ Мирский: Азъ моля почитаемиъ си събратъ, да не настоява за отгъглюване думитъ отъ г-нъ Анева, тѣй като и г-нъ предѣдатель имъ добрината да напомни на г-на Анева, че тукъ не се оспориватъ пълномощията на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО нашия Господаръ, за да би било нужно да се напомни на депутатитъ да не ги забравятъ.

Предѣдатель: Желаетъ ли Събранието да се продължава прочитанието на правилника? (Гласове: желаетъ.) Ще се тури на гласоподаване първий членъ на правилника.

Аневъ: Какво стана съ послѣдний резултатъ на гласоподаването? Мисля, че се рѣши, да се тури първий членъ на моя проектъ въ проекта на комисията.

Предѣдатель: Нар. Събрание и да положимъ, че се произнесе въ полза на първий членъ отъ нашия правилникъ, но каза се, че трѣбва само да се прочете. (Гласове: да.) Сега мене ми се струва, че първий членъ може да се прочете; Събранието, ако желаетъ, може да го приеме, ако не желаетъ може да го отхвърли.

М-ръ Начовичъ: Г-нъ Докладчикъ настоява да се върви по редъ и да се гласува по напръдъ за члена, когото е прочелъ и послѣ за предложението на г-на Анева. Наистина, може да се случи когато се чете едно предложение, да се и гласува за него; нъ туй може да се допуца само тогасъ, когато правилника или предложенията въобще се напечатватъ. Когато се напечататъ, всѣкой има врѣме въ кѣщата си да си направи бѣлѣжкитъ; и когато дойде тукъ въ Събранието, преди да се прочете послѣдующий членъ, той може да каже: че иска еди-какво предложение да се тури въ еди-кой членъ, и тогасъ може да се гласува онуй, което е вече веднажъ прочетено. Тукъ обаче, по нещастие, не е тѣй. По причина, че нѣмаше врѣме, тоя правилникъ не се напечата; и така народнитъ представители могатъ да направятъ притуркитъ и допълненията и предложенията, само когато се прочете правилника тукъ. И като прочете докладчикътъ единъ членъ

тѣ само тогава могатъ да се направятъ бѣлѣжкитъ. За това преди да дойдемъ до тамъ немогътъ да кажатъ че имамъ да направя едно предложение преди този членъ. Заради това не може да се вземе за общо правило онова, което се спомена отъ предговорившитъ, но трѣбва да се направи исключение въ настоящия случай.

Предѣдатель: Вий сте на мѣние да се прочете?

М-ръ Начовичъ: По редъ.

М-ръ Грековъ: Самъ г-нъ Аневъ трѣбва да се произнесе: желаетъ ли неговий членъ да предшествува тозъ на комисията или си запазва правото да направи предложение по-сетнѣ. Най-сетнѣ, щомъ той се произнесе въ тозъ или другъ смисълъ, работата става по-ясна. Ако желаетъ, неговий членъ да предшествува членътъ на комисията, тогава трѣба да го прочете по-напръдъ; ако ли пакъ мисли, че може и другадъ да му намѣри мѣсто, тогава да запази правото си да направи предложението по-сетнѣ. И тѣй въпросътъ ще се рѣши много лѣсно.

Аневъ: Сега искамъ да го прочета, защото тукъ му е мѣстото. Ако ми позволи Събранието, ще го прочета.

Предѣдатель: Можете да го прочетете. (Аневъ чете го.)

Дуковъ: Тогавъ виждамъ, че настояването на г-на Анева не си е имало мѣстото, защото въ предложението на г-на Анева най-напръдъ се казва за бюджета, който трѣба да се разгледва най-сетнѣ. Азъ мисля, че това е нѣщо послѣдно и предложението на г-на Анева не може да се земе за заглавие. Може да има по-напръдъ други работи да разискваме и най-сетнѣ ще му дойде реда ако и по-кженичко; но ще се обсъди по-здраво и ще се разисква по легаленъ пѣтъ. Заради това споредъ менъ, редакцията на първий членъ отъ комисията е по-добра, отъ колкото втората на г-на Анева.

Докладчикъ Мирский: Като докладчикъ на комисията има да възразя, че първия членъ на г-на Анева, не може да има мѣсто въ правилника за вътрѣшния редъ на Нар. Събрание, тѣй като правилникътъ не е нищо друго освѣнъ една наредба, какъ да разискваме, а не е программа, не е цѣль и не е назначение на Обикновенното Нар. Събрание. Цѣльта на Обикновенното Нар. Събрание, НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО нашия Господаръ най-ясно и най-категорически опредѣлява въ своето Височайше слово.

Д-ръ Пачевъ: Азъ мисля, че г-нъ Лазаръ Дуковъ не е разбралъ съдържанието на прочетеното отъ . . .

Предѣдатель (го прекъсва): Моля г-на Пачева, да не означава: да ли единъ представителъ е разбралъ нѣкое предложение или не.

Д-ръ Пачевъ: Оттеглявамъ си думата.

Секретаръ Шивачевъ: Азъ мисля, че членътъ който прочете г-нъ Аневъ би си ималъ мѣстото само тогава, когато Нар. Събрание предварително рѣши: да ли счита то за необходимо да има въ вѣтр. правилникъ една глава, дѣто да се предвиждатъ правата на Нар. Събрание, или не?

Председателъ: Настоява ли г-нъ Аневъ да се тури на гласоподаване предложението, което е направилъ?

Аневъ: Настоявамъ.

М-ръ Грековъ: Предложението, което направи г-нъ Аневъ е наистина такова, което по-добър би намѣрило мѣсто въ единъ Органически Уставъ, отъ колкото въ вѣтрѣшния правилникъ на едно Нар. Събрание. Наистина, правилникътъ на народнитѣ събрания въобще не съдържа компетентността на народнитѣ събрания; но отъ друга страна ако земе въ съображение чловѣкъ днескашното положение на работитѣ у насъ, предложението на г-на Анева, може да се не покаже до тамъ излишно. Ето защо: Като знаете г-да, пълномощията, които се дадохъ на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО отъ Великото Народно Събрание, ограничиха правата на Народното Представителство. Народното Представителство, което по-напрѣдъ имаше права, да се произнася върху всичкитѣ закони на страната каквито и да сж тѣ; днесъ тѣзи права сж ограничени чрезъ пълномощията, които сж дадени на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО, защото въ пълномощията ясно е казано, че Народното Представителство ще има да се произнася само върху онѣзи закони; които се отнасятъ до бюджета; които се отнасятъ до финансови въпроси; които се отнасятъ до отдаване на публични сгради; които се отнасятъ до заеми, и най-сетѣ закони и законопроекти, които се отнасятъ до международнитѣ отношения. Ето кои сж правата на Нар. Представителство исказани и изброени въ Манифеста на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО. Сега, това стояло ли е въ правилникътъ или не, за менъ е все едно, защото това право или тѣзи права на Нар. Събрание се неотказватъ отъ никого. Нар. Събрание асж е събрано на основание на пълномощията на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО и невѣрвамъ да има нѣкой намѣрение да иска да му се припишатъ права, които на основание на пълномощията ги нѣма.

Заради това г-да, азъ не отдавамъ голѣма важностъ на записването на този членъ въ правилника; но отъ друга страна, ако запишемъ този членъ да стои въ правилникътъ, азъ не виждамъ, че ще да стане голѣмо зло; защото билъ той записанъ въ вѣтр. правилникъ на Нар. Събрание или не, правата на Народно Събрание, нѣма нито да се умалятъ, нито да се уголѣмятъ. Правата на Нар. Събрание си оста-

ватъ все таки опредѣлени отъ 3-й пунктъ — ако не се лѣжа на пълномощията, които се дадохъ на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО. Следователно, или е записанъ такъвъ членъ въ правилникътъ или не, щомъ тука синца сме съгласни, че нашитѣ права, т. е. правата на Нар. Представителство се опредѣляватъ отъ 3-й пунктъ на пълномощията дадени на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО; то мисля, че и дебати да ставатъ върху този членъ по-нататѣкъ е съвършено излишно, защото въобще приетъ или неприетъ този членъ, съ него нѣма нито да се ограничатъ правата на Събраниято нито да се разширятъ, а си оставатъ каквито си сж. Или сте го писали или не, работата споредъ менъ е все една горѣ долу.

Докладчикъ Мирски: Г-да! тукъ ние сепускаме въ единъ въпросъ, който е отъ твърдѣ голѣма важностъ. Менъ ми се струва, че за да разискваме единъ въпросъ отъ такава голѣма важностъ, преди всичко вѣрвамъ и г-нъ М-ръ на Правосъдието ще се съгласи, трѣба да имаме единъ вѣтрѣшенъ правилникъ. Ако се позволява безъ правилникъ да разискваме такъвъ важенъ въпросъ, тогава да, и азъ има да говоря, но за това мисля, че по преди г-нъ Председателя трѣба да даде на гласоподаване: може ли да се разисква въ Събраниято единъ такъвъ важенъ въпросъ, преди да имаме правилникъ?

Бошнаковъ: За злощастие, ние още отъ първия членъ почнахме съ препирни, отъ които едни се огорчиха и същевременно, времето се протача напраздно. Азъ мисля, че по-диръ обясненията на г-на Грекова и г-на Мирски, трѣба г-нъ Аневъ да отгѣгли предложението си и да пристѣпимъ къмъ работа. (Гласове: съгласни!)

Председателъ: Г-нъ Аневъ! Отгѣглювате ли предложението си?

Аневъ: Отгѣглювамъ го.

Докладчикъ: (Чете чл. 1 виждъ по горѣ проекта).

Отъ това дѣто е турено въ парантезъ 103 чл., не е за друго нищо освѣнъ да се знае, че съдържанието на този членъ е същото каквото въ тоя членъ, на избирател. законъ и нѣма какво да се оспорява.

Председателъ: Приема ли се този членъ? (Единъ гласъ: той е законъ.)

Бошнаковъ: Тѣй като и квесторитѣ съставятъ частъ на бюрото, да се напомни за тѣхъ, че ще се назначаватъ.

Мирски: Въ отговоръ на г-на Бошнякова имамъ честъ да възраза, че комисията при съставянието редакцията на този членъ имаше предъ видъ 103 членъ на избирателния законъ; а тамъ е изрично казано, че квесторитѣ не съставятъ частъ отъ бюрото, и затова има особена глава за тѣхъ.

Д-ръ Цачевъ: Мисля, че е излишно разискването на този въпросъ. Тукъ има законъ и указъ, какъ трѣбва да се състави бюрото и то е нѣщо свършено, и азъ считамъ свършено за излишно да се произнася Народното Събрание върху него.

Председателъ: Г. Бошняковъ прави предложение, че трѣбва да се приложи въ първий членъ за квесторитѣ.

Лазаръ Дуковъ: Като се казѣ, че бюрото ще се назначава направо, то не се хортува и за бюрото но за правилника; а заради квесторитѣ по-рано се каза, че ще се назначаватъ отъ бюрото. Ний ги вече имаме, тѣ сж назначени, и по-долѣ има членъ, който ще опредѣли длѣжноститѣ имъ.

Бошняковъ: Тѣй като въ самий законъ се поменува, какъ се състави бюрото, а за квесторитѣ не се споменува, то затова желателно би било да се спомене, че квесторитѣ ще се назначаватъ отъ председателя. Но ако има за тѣхъ особена глава, то азъ се съгласявамъ да си оттегля предложението.

Докладчикъ: Ако имаше Г. Бошняковъ на рѣка закона, то той щѣше да види, че е свършено излишно да се говори за този въпросъ; защото въ избирателний законъ е казано, че квесторитѣ се назначаватъ отъ председателя. Има въ правилника по доло особена глава за тѣхъ.

Бошняковъ: Като има друга глава за тѣхъ, азъ си оттеглявамъ предложението. Нѣмамъ правилника на рѣка и не можихъ за знамъ че ще има особена глава.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание първий членъ? (Приема се.)

Докладчикъ: (Чете гл. II, чл. 2, виждѣ погорѣ проекта).

Комисията е оставила тия членове не отъ слѣвно подражание на бившитѣ правилници, но защото народнитѣ представители да могатъ да иматъ преди пладнѣ доста врѣме да обсъждатъ предметитѣ, които сж на дневенъ редъ, и за които има да се произнесжтъ въ Събранието.

М-ръ Грековъ: Искамъ да направя едно предложение а именно, за по много улеснение на една частъ отъ нашитѣ събратия. Тѣй като сж наредени днитѣ, то излиза че всѣки петѣтъ ще имаме засѣдания. Нѣма ли да е по удобно да се тури: събранията да бждѣтъ въ вторникъ, четвъртъкъ и сжбота? Защото има голѣма частъ отъ депутатитѣ който може да извършватъ въ петѣтъ нѣкои религиозни обряди: и затова, за да не се стѣсняватъ, азъ съмъ на мнение да бждѣтъ засѣданията въ вторникъ, четвъртъкъ и сжбота.

Докладчикъ: Като представителъ, и въ сжщо врѣме членъ на комисията, азъ се съгласявамъ съ измѣнението, което предложи. г. Грековъ и приемамъ неговата редакция.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание предложението на г-на М-ра Грекова? (Приема се.) Така щото, днитѣ ще бждѣтъ вторникъ, четвъртъкъ и сжбота.

Д-ръ Цачевъ: Относително часа азъ мисля, че подобръ е да бжде засѣданието отъ 10 до 3 а не 1 до 5.

Председателъ: Господинъ Д-ръ Цачевъ предлага да захваща засѣданията на Народното Събрание отъ 10 и да трае до 3, на мѣсто отъ 1 до 5.

Докл. Мирски: Комисията като разискваше за часоветѣ имаше предъ видъ и това, че господа представителитѣ въ това врѣме повече сж расположени да разискватъ когато не е поврѣденъ на тѣхъ стомахътъ. Въ 10 часа веѣкой обѣдва.

М-ръ Грековъ: Освѣнъ това, трѣбва да се земе въ внимание, какъ ще бжде по удобно за членоветѣ на Министерството; освѣнъ работата въ Нар. Събрание имаме работа отъ вѣнъ него: намъ трѣбва да остава врѣме да отиваме по напредъ на работа въ канцеларията и да си наръждаме работитѣ, а подиръ това да отиваме въ Събранието. Разумѣва се, ако би имало извънредни удобства за прѣдставителитѣ, ние ще се преклонимъ предъ тѣхъ; но ако нѣма голѣми удобства за самитѣ представители отъ такова промѣнение врѣмето, то азъ постоянноствамъ да си остане тѣй, както е сега предложено: тогава ний ще отиваме въ 9 часа въ канцеларията, дѣто ще можемъ да държимъ работата до 12 часа и да дохождаме тогава въ Събранието.

Лазаръ Дуковъ: Съгласенъ съмъ съ г-на предговорившии, да остане редакцията споредъ комисията. Понече г-нъ Цачевъ казва, да почнува засѣданието въ 10 часа, вѣроятнъ той иска да работи повече, но въ това врѣме именно отъ 10 до 12 часа работятъ комисиятѣ и тогава отиватъ да ядатъ. За това азъ съмъ на мнение да остане отъ 1 до 5, и да пристѣпимъ по нататѣкъ.

Председателъ: Мисля, че Народното Събрание е доста освѣтлено въ този въпросъ. (Гласове: да.)

Д-ръ Цачевъ: Азъ си оттеглямъ предложението.

Председателъ: Така щото, редовнитѣ засѣдания ще ставатъ въ вторникъ, четвъртъкъ и сжбота отъ 1 до 5 часа. Имаше нѣкой да направи предложение върху този членъ? (Нѣма.) Моля г. Мирски да го прочете още веднашъ.

Докладчикъ: (Чете: Члена се приема съ горѣуказаннитѣ измѣнения.)

Д-ръ Минчо Цачевъ: Предложение отъ колко депутати да има вишегласие . . .

Докладчикъ: По долу се казва.

Председателъ: Приема ли се вторий членъ, както го прочете г-нъ Докладчикъ. (Приема се). Който го приема да си дигна ржката. (Вишегласие).

Докладчикъ Мирски: (Чете чл. 3 — приема се.)

(Чете чл. 4 — приема се.)

(Чете чл. 5.)

Комисията състави тъй членътъ на основание цитираниятъ членъ отъ закона. Изискватъ се 29 представители да може да работи Събранието. То е законъ.

Секр. Шивачовъ: Искамъ да направя само една забѣлжка, именно, че трѣба да бждѣтъ повече отъ присѣтствующитѣ а не отъ цѣлото число.

М-ръ Грековъ: То се опредѣлява въ 91 чл. на избирателний законъ.

Председателъ: Който неприема чл. 5 да си дигне ржката. (Приема се).

Докладчикъ: (Чете чл. 6 — приема се.)

М-ръ Грековъ: Азъ мисля, че тука не би било злѣ, да се каже, какво да съдържахъ съкратенитѣ протоколи, защото ако се каже само: «на кратко», то въ единъ такъвъ протоколъ може и нищо да небжде. По-добрѣ е да се каже, какво ще има. Напр. трѣба да съдържа: че подъ председателството на еди-кого се отворило Събранието, че сж присѣтствували толкозъ членове, и кои сж отсѣтствували. Подиръ това, кои предметъ сж били на дневний редъ, кои лица сж зели участие въ разискванията, кои сж говорили за и кои противъ. Всички тѣзи нѣща да се опредѣлятъ, за да знае бюрото и секретаритѣ какво трѣба да пишѣтъ въ протокола, и представителитѣ да знаятъ, какво да изискватъ, и кое трѣба да се намѣрва въ протоколитѣ.

Защото, тъй само ако се каже единъ «съкратенъ» протоколъ, то просто може да се напише: че днесъ засѣданието се е отворило на 1 часъ и че въ часа 5 се е закрило.

На това всички се съгласяваме, че протоколътъ трѣба да съдържа поподробно дѣйствиата на Нар. Събрание. Това нѣщо и въ други учреждения е опредѣлено, какво трѣба да съдържахъ протоколитѣ.

Тъй на пр. избирателний законъ исчислява, какъ трѣба да се държи протоколътъ за изборитѣ. Съдебнитѣ закони тоже опредѣляватъ, какъ трѣба да се държатъ протоколитѣ при разгледѣние на нѣкое съдебно дѣло въ съдебни засѣдания. За туй не е излишно и ще бжде поредовно, ако се опредѣли поподробно, кое трѣба съкратенитѣ протоколи да съдържахъ, за да знаятъ секретаритѣ, кое трѣба да помѣстватъ въ протоколитѣ, и представителитѣ какво може да намѣрватъ въ протоколитѣ.

Докладчикъ: Комисията разбира подъ името «съкратени» протоколи изложение, въ протоколи на обикновенни нѣща, които сж извѣстни на г-да членовѣтъ на бюрото. Именно, числото и имената на лицата, които говориха, рѣшенията, които сж се зели и бѣлѣжкитѣ които сж се направили. Но комисията нѣма нищо противъ, ако се приложи такъвъ членъ както го предлага г-нъ Грековъ. Въ проекта на г-на Анева има единъ такъвъ членъ; той може да го предложи.

М-ръ Грековъ (Чете членътъ отъ проекта г-на Анева);
«Този протоколъ съдържа:

а) Дневния редъ на засѣданието;

б) Датата му;

в) Часа на отварянieto и затварянieto му;

г) Имената на депутатитѣ, които засѣдаватъ въ бюрото и особено името на лицето, което е председателствувало въ засѣданието;

д) Споменува се за публичното прочитане на протокола отъ предидущето засѣдание; за приеманieto или измѣненieto му отъ Нар. Събрание;

е) Предложенията и разискванитѣ предметъ отъ Нар. Събрание, по реда по който сж се разгледвали въ засѣданието;

ж) Имената на представителитѣ или на министритѣ, които сж земали участие въ разискванieto, съ означение да ли сж говорили за или противъ предложението;

з) Дисциплинарнитѣ вѣскания даже и призованията на благочиние, които сж били произнесени,

и) Прекъсванията на разискванieto, рѣшени отъ Нар. Събрание;

і) Гласоподаванията, начина и резултата на всѣко едно отъ тѣхъ;

к) Ако гласоподаванieto е станало писмено, числото на гласовѣтъ за и противъ предложението;

л) Ако гласоподаванieto е станало чрѣзъ саморжчно записване на имената си, кои представители сж записани на едната страна и на другата;

м) Ако писменото гласоподаване е било поискано отъ изискуемото число депутати, въ протокола трѣбва да се означи;

н) Така сжщо трѣбва да се помене за позволенията на отпущъ разрѣшени отъ Нар. Събрание;

о) Трѣбва да се означаватъ въпроситѣ които сж на дневния редъ за идущето засѣдание;

п) Споменува се да ли сж се чели имената и резултата отъ прочитанieto имъ;

р) Констатира отсъствията, които се оказват при писменното гласоподаване и основанията съ които се оправдават тези отсъствия, ако има такива.»

Този членъ определя ясно и точно, какво трябва да съдържа протоколът. Тука има толкоз работи, които са от интересъ, а които можало би да се забравятъ, а не че би ставало нежелание да не се записватъ. За туй подобря ще бъде, ако е определено точно, което трябва да съдържатъ протоколът; и за това да се приеме този членъ.

Докладчикъ: Азъ, като членъ на комисията, съмъ съгласенъ съ другаритъ си да се приеме този членъ. Само думата «дисциплинарно взискание» трябва да отсъствува и да се каже: «по распоряжение Председателя по отношение на този или онзи представител» — и намѣсто «гласоподаване съ записване имената,» да се каже «тайно.» И на мѣсто «официални» да се каже «съкратени.»

Има и стенографически протоколи; а няма ли тѣ да бъдатъ официални? Тѣ понапредъ се подписваха отъ цялото бюро, а сега виждамъ че са подписани само отъ директора на стенографическата канцелария.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание предложението, което направи г-нъ М-ръ Грековъ, за да бъде обозначено какво ще обема протокола отъ всѣко заседание на Нар. Събрание? (Приема се.) Но има и поправки, които е направилъ г-нъ Мирски. (Приематъ се.)

М-ръ Грековъ: На мѣсто «дисциплинарно взискание» може да се каже: «Напомнювание на Председателя» или думата която каза комисията: «която прави Председателя на представителя, когато излиза нѣкой вънъ отъ правилника.»

Председателъ: Това е работа на последната редакция.

Докладчикъ Мирский: Като няма особенъ членъ за стенографическите протоколи, било би желателно да се каже и нѣщо за тѣхъ, именно щели бъдатъ тѣ официални или не, и кой ще ги подписва? Дали само управителятъ на стенографическото бюро или и бюрото на Народното Събрание? Азъ нѣмамъ нищо да кажа нито за, нито противъ, а остава на Народното Събрание да го рѣши.

Председателъ: Въпросътъ е, да ли ще се считатъ стенограф. протоколи за официални или не, и кой ще ги подписва. То ли е вашето предложение?

Докладчикъ Мирский: Подолѣ се казва, че ще бъдатъ печатани въ «Държавенъ Вѣстникъ», тогавъ трябва да се подписватъ отъ бюрото. Ако ли не, и да се печататъ само особено, тогава достатъчно е, да ги подписва само управителятъ на бюрото

М-ръ Начовичъ: Въ нѣкои парламенти се прави тѣй, че стенографическите протоколи, когато се направятъ отъ бюрото, предаватъ се на Председателя или на лице опълномощено да ги преглѣда и тѣ се считатъ за официални; и тѣ наистина са най-официални, защото тѣ съдържатъ всичко което се казва, и са като огледало на Събранието.

Съкратенитѣ протоколи са по-малко официални, защото тѣ са само извлечение или резюме на заседанието. Но за да даватъ стенографическите протоколи гаранция за вѣрността, тѣ се подлагатъ на Председателя или на нѣкое друго опълномощено лице което ги завѣрва; и тогава се даватъ да се печататъ въ «Държавенъ Вѣстникъ.»

Председателъ: Понеже по този начинъ се възлага нова длъжностъ на бюрото, азъ би желалъ да се осветля върху тази работа, за да мож да изпълнявамъ своята длъжностъ тѣй, както ми се възлага. Г-нъ М-ръ Начовичъ каза да се провѣрватъ протоколитѣ но съ какво?

М-ръ Грековъ: Колкото за провѣрка на стенографическите протоколи, ето какъ тя става по други мѣста. Бюрото не е задължено да провѣрва протоколитѣ, защото не може и няма време за това. Но ораторитѣ сами си провѣрватъ рѣчитѣ, тѣмъ имъ се проваждатъ коректуритѣ на словото когато е подъ печатъ, и така не се бави никакъ отпечатването на стенографическите отчети. Трѣбва обаче да се забѣлѣжи, че въ други мѣста ораторитѣ не говорятъ толкова пѣти колкото у насъ. У насъ за да провѣри нѣкой словото, трѣбва да го трѣси по сичкиятъ стенограф. протоколъ и да го събира тукъ и тамъ по нѣколко. На противъ, по други мѣста ораторътъ много лесно провѣрва своето слово, защото на единъ ораторъ може да се случи да каже едно слово единъ пѣтъ на мѣсець или на 15 дена. Но за това и съдържаннето на такова слово държи 5—10 колони въ вѣстника. За такива слова лесно е да се проваждатъ на ораторътъ и той самъ да ги поправи, ако е нѣщо пропуснато или ако е станала нѣкоя погрѣшка; и върху това бюрото не взима никаква особена отговорностъ. Но отъ друга страна, безпристрастие, и точността са гарантирани отъ самиятъ фактъ, че самитѣ представители, които са произнесли рѣчта, я поправятъ.

Съкратенитѣ протоколи само се съставляватъ отъ бюрото и подписватъ се отъ бюрото и отъ секретаритѣ. Като се има предъ видъ това, което става другадѣ, мисля че и тука би могло да се постанови, щото ония отъ представителитѣ, които поискатъ да поправятъ своитѣ рѣчи, да иматъ

право да заявят въ Държавната Печатница и отъ тамъ да имъ се проваждатъ коректуритъ.

Докладчикъ Мирский: Г-да! Казва се за това, кой да подписва стенографическитъ протоколи. Отъ думитъ на г-на Грекова излиза, че въ много мѣста поправили ораторитъ сами своитъ рѣчи; но тамо било това възможно, защото сж държали дълги рѣчи. Но на сѣждѣ има и къси рѣчи. Има много работи, за които ако би се говорили дълги рѣчи само време би се губило. Колкото се касае ораторътъ да прави самъ поправки на своитъ слова, то би значило че може той и да си поправи мнѣнието.

М-ръ Грековъ: Г-да! Въпросътъ не е отъ голѣма важность, а азъ не би искалъ да говоря ако г-нъ Мирский не ме бѣше предизвикалъ. —

Г-нъ Мирски каза, че не било истина това, което съмъ казалъ азъ, относително до това, че на друго мѣсто не се говорятъ кратки рѣчи. На това азъ ще забѣлѣжж само, че г-нъ Мирски не е ималъ никога въ рѣката си протоколи на други Нар. Събрания.

Ако г-нъ Мирский не вѣрва това, което азъ утвърждавамъ, нека земе стенографическитъ отчети на кой да е парламентъ, и нека види какви сж словата на ораторитъ. Има прекъсване и забѣлежки, които ставатъ въ засѣдания отъ нѣкои лица; но никоѣ пѣтъ нѣма да видите щото единъ представителъ да говори 15 — 20 и 40 пѣти въ едно засѣдание, както у насъ. Тамъ се записватъ представителитъ предварително въ бюрото, когато иматъ да говорятъ и на публиката се дава даянас 4 или 5 дена понаиуѣдъ кога ще говори онзи или другий ораторъ, така щото това, което каза г-нъ Мирский, че на други мѣста се говори както у насъ, не е вѣрно; признавамъ, обаче, че у насъ за сега не може да се говори инакъ, отъ както се говори, но не е по малко истина че ораторитъ на други мѣста говорятъ по малко пѣти и дълги рѣчи, за това е по-лесно сами да си поправяватъ словата. Тамъ е това полѣсно отъ колкото у насъ, защото тамо въпроситъ се добръ изучаватъ и се освѣтляватъ предварително. Така щото, когато се разисква единъ въпросъ, оратора се качи на трибуната и като има въпроса добръ изученъ, той нѣма нужда да се повраца пакъ на него. Даже, отъ какъ единъ е говорилъ «за» другъ «противъ», твърдѣ рѣдко се случаватъ да се иска вторийтъ пѣтъ думата за да се правятъ възражения, защото единиятъ и другиятъ оратори сж добръ приготвени, предметътъ иматъ добръ изученъ отъ сичкитъ страни, тѣй щото не е нужно да се поврацатъ вторий пѣтъ. У насъ работата не става тѣй. У насъ много рѣдко представителитъ дохождатъ въ засѣданието приготвени

върху предметитъ, за които има да се разисква; а повече пѣти оставатъ да си съставятъ мнѣнието въ самото Нар. Събрание.

За това не може да схванжтъ въпроса отъ сичкитъ страни и неможтъ да казватъ върху него изведнажъ всичко каквото иматъ да кажтъ, но се поврацатъ 2 до 3, 4 и повече пѣти да говорятъ по сѣщия предметъ.

Колкото за предложението на г-на Мирский, че представителитъ ще можтъ да си измѣняватъ словата, това мисля че е докачително за самитъ представители, и азъ немож да си представи такова нѣщо. — Когато единъ представителъ се явява предъ Нар. Събрание и иска да каже нѣщо, той трѣбва да съзнава напълно важността на дѣйствието, което прави и слѣдователно думитъ, които казва, трѣбва да ги е добръ обмислялъ преди да ги каже. И щомъ ги каже, това значи, че тѣ сж резултатъ на дълбоко обмислювание, и тѣ изразяватъ неговото убѣждение въ единъ извѣстенъ въпросъ. Азъ мисля, че той не само че нѣма интересъ да ги измѣнява, но даже ако го каратъ да ги измѣни, той нѣма да приеме да направи такова нѣщо.

Дѣйствието на всѣки представителъ, кога говори въ Нар. Събрание, е толкова важно, щото не може да се предполага че представителитъ сами ще отидатъ да измѣняватъ думитъ си; това е даже докачително за представителитъ.

Азъ немож да предположа, че между васъ, г-да! ще се намѣри чловѣкъ, който отъ какъ е казалъ една дума въ Нар. Събрание, да трѣси съ нечестни и непозволенни срѣдства да пише друго и да избрисва своитъ думи отъ протоколитъ. —

Ето защо предложихъ, че може да се приеме и у насъ за правило, щото представителитъ сами да иматъ право да си поправятъ словата, и при това високо заявявамъ че не вѣрвамъ да има между васъ чловѣкъ, който да постъпи тѣй, както предполага г-нъ Мирски, и неговото предложение не е нищо друго, освѣнъ обидно за Народното Представителство. (Ржкоплескание).

Докладч. Мирский: Втори пѣтъ става случай да кажа, че азъ нѣмамъ намѣрение никого да докачамъ. Азъ като казахъ, «поправки» не мисляхъ на друго, освѣнъ поправки за правописание. Защото нашия языкъ не е още уведень въ строги граматически правила. И какви би биле протоколитъ, ако би всѣки ораторъ поправялъ своитъ слова по своитъ правописания? Азъ повече нещъ да говорж, защото не намирамъ въпроса за толкова важенъ.

Предсѣдателъ: Тѣй щото думитъ, на г-на Мирски които казалъ, че депутатитъ искали би да измѣняватъ своитъ рѣчи, подиръ разясненията които се дадоха, нѣма да ги счита

Народното Събрание за докачителни, защото дѣйствително, както той формулира думитѣ си, тѣ не бѣха толкосъ приятни за Народното Събрание, но азъ би желалъ щото Народно Събрание да дойде до нѣкое заключение.

Бошнаковъ: Азъ намѣрвамъ за умѣстно щото всѣки, който е говорилъ, да би могълъ да преглѣжда свойтѣ думи; но да ги поправи граматически а не по смисълъта. Най-сетнѣ може да стане нѣкое упущение било отъ недоразумѣние, или отъ шумъ, който се явява въ Събранието, тъй че не може да се чуе; за това, както въ миналитѣ засѣдания, да иматъ депутатитѣ право да преглѣждатъ своитѣ думи вѣнъ отъ врѣме на засѣданието. Това разглѣждане, разбира се, да става съ знанието на Бюрото и Бюрото да подписова протоколитѣ и тъй ще бѣдѣтъ официални, както стенографическитѣ тъй и съкратенитѣ. Това искамъ да кажа.

Председателъ: Въпроса не е достатъчно обясненъ. Споредъ вашето мнение, всѣки трѣбва да чете повторително това, което е говорилъ.

Бошнаковъ: Ако желае, но не е задължително.

Председателъ: Въпроса е: подиръ когато се напечата или преди да се напечата? (Бошнаковъ. «преди»).

Докл. Мирски: Това е много затруднително. Управителя на Стенографическото Бюро трѣбва да чака ораторитѣ да ги прочетатъ; най-сетнѣ нека Бюрото поправи смисълъта ако е нѣщо искривено.

Д-ръ Пачевъ: Азъ мисля че за управителя на Стенографическото Бюро не е толкосъ затруднително, защото той може да опредѣли единъ часъ, въ който можѣтъ да отиватъ депутатитѣ да видятъ, което желаятъ. Даже и безъ това знаей, че въ миналата сессия директора на Стенографическото Бюро призоваваше тѣзи които сѣ говорили, подъ надзоръ да преглѣждатъ това, което сѣ говорили.

Председателъ: Сега да се направи една формула, какъ искате да става това; и тогава да се гласоподава.

Докл. Мирски: Стенографическитѣ протоколи да се турятъ подъ печатъ само слѣдъ подписването имъ отъ бюрото на Народното Събрание.

Председателъ: Приема ли Народното Събрание това предложение на г-на Мирски, че подиръ като се подпишатъ стеногр. протоколи отъ бюрото на Народното Събрание, тогава да се даватъ на печатъ? (Приема се).

А колкото за поправки, то се остави на г-да представителитѣ: да отиде да ги прегледа който желае. (Приема се.)

Секр. Шивачевъ: Да ли намира Нар. Събрание за нужно да се печататъ въ «Държавний Вѣстникъ» или да се прибаватъ въ всѣки брой на «Държ. Вѣстникъ»?

М-ръ Грековъ: Колкото за този въпросъ не е нужда да разисква Нар. Събрание; защото това не е негова работа; това е работа на администрацията на «Държ. Вѣстникъ»; ще ли го печата въ самото тѣло на «Държ. Вѣстникъ», или въ притурки. Главното е тука само да се печата. Това е единъ въпросъ, които не заслужава вниманието на Нар. Събрание. (Гласове: съгласни.)

Докладчикъ: (Чете чл. 7-ий — виждѣ по-горѣ; приема се едногласно.)

(Чл. 8-ий — виждѣ по-горѣ.) Има ли нѣкоя бѣлѣжка върху прочетения членъ. (Нѣма.) Който не приема да си дигне ржката. (Приема се едногласно.)

Докладчикъ Мирски: (Чете чл. 9 — виждѣ по горѣ въ проекта; приема се едногласно.)

Докладчикъ Мирски: (Чете чл. 10 — виждѣ по горѣ; (приема се едногласно.)

Докладчикъ Мирски: (Чете чл. 11 — виждѣ по горѣ въ проекта; приема се едногласно.)

Докладчикъ: (Чете чл. 12 — виждѣ по горѣ.)

Председателъ: Има ли нѣкой да направи върху прочетения членъ нѣкоя забѣлѣжка?

Д. Грековъ: Този членъ трѣба да се опредѣли по добръ, защото както видите, тука е казано доста неясно. Азъ мисля. редакцията на този членъ да се измѣни, както е въ проекта на г-на Анева, който за мене е много по ясенъ и по пълненъ. (Чете го.)

Ето напр. единъ членъ, който обѣма всичкитѣ случаи. Тука е казано само Представителитѣ неможѣтъ да се нападатъ (Мирски: изобщо е казано.) Но по добръ е, да се опредѣли именно, въ какви случаи председателитѣ да не позволява да се нападатъ, защото може да се нападатъ тука външни лица т. е. не отъ Събранието и да се случи да взематъ частния животъ на единъ човекъ да го разчепкатъ и чрезъ това да позорятъ живота му. Тѣзи сѣ работи, отъ които никой нѣма интересъ, и които само възбуждатъ страститѣ; но полза отъ тѣхъ никаква нѣма. Сега, ако не се спомене точно и ясно въ правилника, представителитѣ не ще иматъ право да искатъ да имъ се запрети на тия лица да нападатъ, защото председателитѣ ще имъ каже: въ правилника не е казано, че не може да се напада. А такива лични нападения можѣтъ да бѣдѣтъ повече отъ неприлични. Послѣ може напр. нѣкой представителъ да дойде тука и да хули или поне да се изказва неприлично за Господарѣтъ на една държава, съ която България се намира въ добри и приятелски отношения, и Народното Събрание не може да го

въспре. Народното Събрание се счита една конституирана власт, и като всички конституирани власти, и то е длъжно да пази къмъ другитѣ държави, съ които България се намира въ приятелски сношения, правилата на благоприличието и пристойността, но ако не е изрично казано въ правилника, че не може да се хули приятелска държава или Господарѣтъ ѝ, не може да се запрети това. Слѣдователно, ако се опредѣли подробно всичко, което казахъ, не е ли по добръ? Като е по точно опредѣлено, не е ли по удобно и за бюрото и за председателя? Защото, тогава председателятъ на всѣкого може да каже: г-не, правилникътъ забранява това нѣщо. А както тамъ е казано, прѣзъ купъ за грошъ, много неясно, председателятъ не може да упражни това право. Никога не трѣба да избѣгваме ясността и точността. Онѣзи закони, които сж ясни и точни, сж най-добритѣ; и ние трѣба да избѣгваме всѣкого онѣзи закони, които могатъ да дадѣтъ мѣсто на разни тълкувания и да приемемъ онѣзи закони, въ които по ясно и по точно можемъ да видимъ това, което законодателятъ е искалъ да позволи или да забрани. За туй, азъ предлагамъ на г-да представителитѣ да се приеме този членъ както го четохъ, и когато искамъ позволение да прочетѣ още веднѣжъ (чете го — виждѣ по горѣ). Дѣто ще се каже: никое лице, било отъ Народното Събрание или отъ Министритѣ не може да се напада въ Народното Събрание; и даже за личности които сж отъ вънъ Събранието не е позволено да се говори. Нападения противъ вѣрата или противъ господаритѣ на приятелскитѣ намъ държави, строго се забранява. Освѣнъ това, ораторътъ не трѣба да се отстранява отъ предметъ на разискванията. Тази статия съдържава сжщата мисль, която съдържава и другата; но тука тѣзи мисль се изразява много по точно и много по опредѣленно. За туй, мисля, да се приеме този членъ на мѣсто другия.

Докл. Мирский: Комиссията когато съставише този членъ, имаше предъ видъ и она членъ; но като е употребила тука думата «изобщо», мисляше, че дава много по голѣма власт на председателя отъ колкото съ онзи членъ. Мисля, че ако се прибавятъ само двѣ прилагателни думи, това ще се опредѣли по добръ; а именно да се каже: «лични нападения и неприлични и противонаравствени и религиозни нѣща». Ние не поставихме тия думи, защото тѣ се съдържатъ въ думата «изобщо». Остава на г-на председателя и г-да представителитѣ да оцѣняватъ и различаватъ случаятъ.

Председателъ: Има ли нѣкой да каже още нѣщо по този предметъ? (Нѣма) Сега има, първо члена на правилника, както го прочете г. Мирский въ доклада на комиссията. Но има

още едно предложение, направено отъ г-на М-ра Грекова, което мисля, че трѣбва да се тури на гласоподаване, тѣй като то дохожда като поправление на члена, гдѣто прочете г. Докладчикъ на комиссията. Тѣй, ако г-нъ Министръ обича да прочете своето предложение или да даде на секретаря да го прочете.

М-ръ Грековъ: Азъ самъ ще го прочета (чете чл. 12): «Прѣдставителитѣ трѣбва да се изразяватъ прилично и умѣренно. Нападения противъ личността на другитѣ прѣдставители и на Министритѣ, както и докачание на други личности се запрѣтватъ. Нападение противъ вѣрата или противъ приятелскитѣ държави на България, подстрекателство на смущение или непокорностъ на законитѣ строго се забраняватъ.

Освѣнъ това оратора не трѣба да се отстранява отъ прѣдмѣта на разискванието.»

Председателъ: Ще се тури на гласоподаване. Който неприема предложението, което прочете г-нъ Министръ Грековъ, да си дигне ржката (никой не дига). Ще каже, че Народното Събрание приема предложението, което направи г-нъ М-ръ Грековъ.

Докладчикъ: (Чете чл. 13 — виждѣ по-горѣ.)

Комиссията е казала «може», а не е задължително. (Прието едногласно).

Докладчикъ: (Чете чл. 14. — виждѣ по-горѣ.)

Председателъ: Има ли нѣкой направи нѣкоя забѣлжка?

М-ръ Начевичъ: Може би да се случи нѣкой пжтъ да нѣма врѣме, и законопроектъ или правилника да не може да се печата 2 дена по напредъ. Наистина, хубаво нѣщо е това и трѣбаше да бжде като правило, щото всѣкой пжтъ да се печататъ напредъ докладитѣ и проектитѣ на комисииитѣ; но азъ мисля, че трѣба да се остави на Народното Събрание и възможностъ да рѣшава, че въ извънреденъ случай да може да измѣнява днешния правилникъ, сирѣчь да рѣшава да не се печататъ докладитѣ.

Геровъ: Азъ мисля, че трѣба да се спомене тамъ, че се изключаватъ отговора на тронната рѣчь.

Председателъ: Това е рѣшено.

Докладчикъ: Въ предишния правилникъ бѣше 3 дена, а ние турихме 2 дена напредъ да се печататъ.

Председателъ: М-ръ Начевичъ предлага да остане Нар. Събрание свободно, споредъ както намѣри за добръ, или да напечата докладитѣ на комиссията, или да се прочитатъ въ ржкописъ.

М-ръ Начевичъ: Това да става въ изключителни случаи. Тъй като въ извънредни случаи Нар. Събрание има право да прибързва въ нѣкои работи; и защото е турено тука, че всичкитѣ доклади трѣбва да се печататъ два дена напредъ, то азъ мисля, че Нар. Събрание не може да си върже ржцѣтъ за всекога съ приеманieto на този членъ, тъй както е формулпранъ.

Дуковъ: Азъ мисля, че твърдѣ си е намѣсто да се не печататъ. Прѣди рѣшихме, че не може да се напечата докладътъ на тия двѣ комисии, както споменъх и г-нъ Геровъ; и отъ това видимъ, че днесъ ставатъ такива препирни. Ако бѣше напечатанъ, ние щѣхме да го имаме въ ржцѣ, и да го обмислимъ по добръ; но, както и да е, то се е вече рѣшило да се не печата. Това е да кажемъ сега нѣщо нетолкова важно; но за напредъ има да ни се представятъ трърдѣ важни законопроекти, които ще трѣбва добръ да обмислимъ предварително; а ако не ни се даватъ напредъ напечатани, ние не ще можемъ добръ да ги обсъдимъ и все тъй ще се препираме тука напраздно като непригтовени, и ще ги приемаме безъ добро обмислювание; а законитѣ всекой денъ немогътъ да се ликвидиратъ. За туй желателно е да се напечатватъ докладитѣ на комисииитѣ и да се опредѣли 2 или 3 дена напредъ; но на всекой начинъ да бждатъ напечатани.

Докл. Мирский: Прѣди всичко трѣбва да вземеме предъ видъ много важния съвѣтъ, който благоволи да ни даде НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО, Господарътъ, като ни каза, че трѣбва здраво да обсъждаме въпроситѣ, които ни се представятъ, и азъ мисля, че при днешнитѣ обстоятелства, нашето законодателство нѣма нужда и нѣма за какво Нар. Събрание да бърза; защото НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО, съ помощта на Държавния Съвѣтъ и Министритѣ, може да издава закони, които послѣ може да се преглеждатъ въ Нар. Събрание. А никога не трѣбва да прибързваме.

Председателъ: Има членъ, както е съставенъ отъ комисииата, споредъ който докладитѣ трѣбва да се напечатватъ и да се раздаватъ на представителитѣ 2 дена прѣди да хванатъ да се разискватъ въ Нар. Събрание. А има и мнѣние на г-на Начевича, че трѣбва Нар. Събрание да се остави свободно; т. е. до колкото можихъ да разберъ, въ правилника да не се задлѣжава Нар. Събрание непременно да се напечатватъ докладитѣ; но въ всекой случай да рѣшава, да ли трѣбва да се напечатватъ или не.

М-ръ Начевичъ: На този членъ, за да се постигне моята мисль, да се прибави: «Нар. Събрание въ извънреденъ случай може да рѣшава да не се напечатватъ и да не се раздаватъ предварително докладитѣ.»

Членътъ да не се разваля, а това да се тури като забѣлѣжка.

Председателъ: Има ли нѣкой да каже нѣщо по този въпросъ? (Нѣма.) Ще туримъ на гласоподаване предложението на г-на Начевича: «Народното Събрание въ извънреденъ случай, по предварително рѣшение, може да не печата докладитѣ на комисииитѣ.»

Който не приема предложението на г-на Начевича да си дигне ржката. (Никой не дига.)

Ще каже, че е прието, щото въ извънредни случаи Народното Събрание може да не напечатва докладитѣ си.

Докладчикъ Мирский (чете члена и горниятъ допълнение).

Председателъ: Приема ли Народното Събрание члена така, както го прочете исцѣло г-нъ Докладчикъ? (Приема се.)

Докладчикъ Мирский (чете чл. 15 — виждъ по-горѣ).

М-ръ Грековъ: Азъ разбрахъ, че тамъ е казано, че Министрътъ може самъ да предложи, но ако се предлага отъ представителитѣ, тогава се изискватъ 3 лица.

Докладчикъ Мирский: Комисииата е преписала цѣлий този членъ отъ основния законъ.

Председателъ: Думитѣ «не по-малко отъ три лица» се отнасятъ до представителитѣ ли?

Докладчикъ: Да, до представителитѣ.

Председателъ: Има ли нѣкой да направи забѣлѣжка върху прочетения членъ? (Нѣма.)

Който не приема члена да си дигне ржката. (Никой.)

(Приема се едногласно.)

Докладчикъ Мирский (чете Гл. III за гласуванията. Чл. 17, виждъ по-горѣ — прие се едногласно.)

(Чете чл. 18 — прие се едногласно.)

(Чете чл. 19.) Съ съжаление казвамъ, че опитътъ отъ днешното заседание ме принуди да призная, че диганьето на ржцѣ и ставаньето на крака, за да показва приеманье на предложенията, не е до тамъ практично. Спорѣдъ мене да нѣма това тука въ правилникътъ, но въобще начинътъ на гласоподаването да се остави на усмотрѣнието на председателя. (Гласове: прието!)

Председателъ: Ако е съгласно Нар. Събрание да се затриятъ думитѣ, които изрично показватъ начинитѣ и да се каже «това остава на усмотрѣнието на председателя». (Приема се.)

Прочетете още еднажъ членътъ!

Докладчикъ Мирский (чете още веднѣжъ чл. 19 съ поправката).

Тука именно има да обясня, защо е турено 15; това е турено, защото саморъчно трѣбва да се записватъ представителитѣ за най-важни въпроси, иначе ще бѣде много мъчно.

Тукъ ще се дава време на много представители, които не сж освѣтлени, да си обяснятъ въпроситѣ и тогава да се запишатъ за или противъ.

Председателъ: Има ли нѣкакви забѣлѣжки противъ това? (Нѣма. — Приема се.)

До сега видѣхме, че начинътъ, по който се полагаш на гласоподаване въпроситѣ, бѣше по тая форма: «който не приема, да си дигне ръката,» но понеже сега се прие и другъ начинъ на гласоподаване, то дигането на ръцѣтѣ, пакъ ще значи съгласие за предложението, и за това пакъ и отъ сега нататъкъ ще се казва така: «който е съгласенъ да си дигне ръката,» тъй шото представителитѣ трѣбва да знаятъ това. (Гласове: това се махна.)

Докладчикъ Мирский: Това се махна и остава на усмотрѣнието на Председателя. (Чете още единъ пѣтъ членътъ съ прибавката до: остава на усмотрѣнието на председателя.)

Председателъ: Който не приема 19-й членъ както се прочете, да си дигне ръката. (Никой не дигна. — Приема се.)

Докладчикъ Мирский (чете чл. 20. — виждѣ по-горѣ).

Въ бившитѣ правилници е било тъй: Даватъ се на всѣки представителъ по двѣ книжки: бѣла и червена; бѣлата е означавала *да*, а червената *не*. Сега, комисията намѣри за добръ, шото всѣки депутатъ саморъчно да записва *да* или *не*, та послѣ съзнателно да гласоподава.

Бошнаковъ: Може би въ провѣрката на бюлетнитѣ да излѣзатъ и съвсѣмъ бѣли, тогава какво ще правимъ? Тукъ не се казва нищо.

Докладчикъ Мирский: Неписанъ бюлетинъ може да влезя, но да се не брои.

Бошнаковъ: Въ допълнение на члена, ако се каже «бѣлъ бюлетинъ не се брои» не е злѣ.

Докладчикъ Мирский: Казва се, въ втората алинея.

Председателъ: Предложението на г-на Бошнакова е това: въ случай че излѣзатъ толкозъ бюлетини, колкото и представители, но между тѣхъ може да има и такива бюлетини, въ които не е записано, нито «да», нито «не». И за такива бюлетини дѣйствително нищо не е казано въ правилника.

Докладчикъ Мирский: Комисията не е забѣлѣжила нищо, защото бѣлитѣ бюлетини не значатъ нищо при гласуването; но се считатъ пакъ законни, и тѣ значатъ, че който ги подава не иска да гласоподава.

Председателъ: Моля г-на Бошнакова да сформира своето предложение.

Бошнаковъ: Предложение не прави. Тамъ се говори, ако се даватъ лични бюлетини по равно число, предложението се отхвърля; но въ случай че додѣтъ 20 бѣли бюлетини, какво ще стане съ това предложение?

Докладчикъ Мирский: Въ такъвъ случай ще рѣшатъ гласовѣтъ на 16 души за когато има 14 противъ заедно съ бѣлия бюлетинъ. Т. е. отъ 40 представители, ако гласоподаватъ 30 и 16 сж за: и 14 противъ заедно съ единъ бѣлъ бюлетинъ, тогава въпросътъ се рѣшава съ 16-тѣ гласа.

Бошнаковъ: Да се прибави въ членътъ «бѣли бюлетини не се приематъ.»

М-ръ Грековъ: За бѣлитѣ бюлетини трѣба да се бѣлѣжи въ протоколитѣ, че е имало толкова; но тѣ не се четѣтъ нито за да нито за не.

Докл. Мирский: Мисля, че подиръ обясненията на г-нъ Грековъ, въпросътъ се разясни и г-нъ Бошнаковъ нѣма да настоява.

Бошнаковъ: Да се каже поне въ протокола, че бѣлитѣ бюлетини се броятъ, но не се присѣдиняватъ нито къмъ едната нито къмъ другата страна.

Докл. Мирский: «Числото на бѣлитѣ бюлетини се записва въ протокола и нѣматъ никакво значение.»

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание предложението, което прави г-нъ Бошнаковъ? (Приема). Който го не приема, да си дигне ръката. (Никой не дигна.)

М-ръ Грековъ: Азъ искамъ да забѣлѣжа нѣщо относително единъ въпросъ, който е много важенъ споредъ мене. Комисията предлага, че когато излѣзе единъ бюлетинъ повече въ урната, отъ колкото е числото на представителитѣ, гласоподаването да се повтаря. Г-да! Това нѣщо, ако се узакони, могатъ да дойдотъ случаи, когато три дни и три ноци ще се гласоподава, безъ да се дойде до нѣкакъвъ резултатъ. Въ Нар. Събрание, г-да представители, знаете, че има хора, които несподѣлятъ сжщитѣ мнѣния, има хора, които принадлежатъ на различни партии; който казва народно представителство, той казва въ сжщото време и различни партии. Борбитѣ въ Нар. Събрания много пѣти, и твърдѣ често даже, биватъ доста живи и тамъ, разумѣва се, поради живостта на борбитѣ, щомъ законътъ дава възможностъ да може да се осуети резултатътъ на гласоподаването, то партията, която вижда че може да достигне да придобие на своята страна вишегласието по рѣшението на нѣ-

кой въпросъ, то тя безъ друго ще се възползува по крайней мѣрѣ отъ възможността, коя се дава да въспречителствува на другата партия да може да рѣши въпроса. Щомъ поставимъ това правило въ правилника, бждете увѣрени, че единъ само представителъ да има, който не е съгласенъ съ мнѣнието на болшинството, и той ще има възможность всѣки пѣтъ да повтаря гласоподаванията по три дни и три ноци и да поставя пречка на Събранието да дойде до нѣкой резултатъ. И наистина, гласоподаването, за което се касае, е тайното гласоподаване, слѣдователно, когато гласоподавачтъ дойде до урната, никой не може да развие бюлетина му за да види да ли е единъ или сж два, и всѣки пѣтъ ще е много лесно да се сгжне вмѣсто единъ два бюлетина и, безъ да може да се усѣти или да се види, да се пустнѣтъ въ урната два бюлетина вмѣсто единъ, и тогава, ако предположимъ че е имало 40 гласоподавачи, намѣсто 40 бюлетина, ще излѣзѣтъ 41. Тогава споредъ тойзи членъ, както го предлага комиссията, ще трѣбва да се гласоподава отнова, а и при второто гласоподавание много лесно може да излѣзе сжщото. Ето, г-да, гдѣ е опасността.

Нека видимъ сега, да ли имаме достаточна причини, за да се изложимъ на една такава опасность. Представете си, че 40 души гласоподаватъ; а въ урната излѣзоха всичко 41 бюлетина, но отъ тѣхъ 35 сж за предложението; има ли тогава съмнѣние, че предложението, за което сж гласоподавали въ дадения случай 35 души, е прието? Нѣма ни най-малко съмнѣние. Да имаме и петъ бюлетини повече, все гласовѣтъ на 35-тѣ души, трѣбаше да надвиятъ, защото вишегласието е толкозъ абсолютно, щото не може да подлежи на никакво съмнѣние, и 5-тѣхъ бюлетини, които сж се намѣрили повече, не измѣняватъ резултата. Сега, кога би трѣбало да се приложи това, което г-нъ Мирский или, по-добрѣ казано, комиссията предлага? Споредъ мене само тогава, когато напр. съ появяванието на единъ, два или три бюлетина повече, резултатътъ на гласоподаването може да стане съмнителенъ. Нека земемъ единъ примѣръ: Има 40 гласоподавачи, като се извадятъ бюлетинитѣ отъ урната, намиратъ се 21 бюлетини за и 20 противъ,—тукъ гласоподавачитѣ сж 40, а гласовѣтъ 41 и резултатътъ на гласоподаването може съвършенно да се измѣни; ако се предположи, че излишниятъ бюлетинъ е билъ за, кѣдѣ трѣбва да отнесемъ излишниятъ бюлетинъ? ако го отнесемъ къмъ 20 противъ, тѣ ще останатъ 19 и предложението ще се счита прието, ако ли пакъ къмъ 21 за, тогава резултатътъ е 20 за и 20 противъ, гласовѣтъ се уравниватъ и предложението пада. Ще каже, че при такъвъ случай

присѣтствието на този излишенъ бюлетинъ прави, щото да не може да се каже положително на коя страна е вишегласието; защото, ако излишния гласъ туримъ на едната страна, вишегласието става къмъ нея, ако го притуримъ къмъ другата страна, вишегласието е къмъ нея. Ето случаи въ които азъ разбирамъ, че гласоподаването трѣбва да се повтаря. А въ предишнитѣ случаи, има ли нужда? Ако излѣзѣтъ 45 бюлетини, отъ които 35 сж за, а останалитѣ 10-противъ, и ако се предположи, че излишнитѣ бюлетини сж били всичкитѣ за, резултата на гласуването не се измѣнява, защото пакъ оставатъ 30 за срѣщу 10 противъ. Слѣдователно, азъ не виждамъ, какви причини има за да се повтаря гласоподаването, когато Нар. Събрание се е произнесло много категорически и не може да подлежи на съмнѣние това рѣшение на Нар. Събрание. Инакъ, ако се постанови абсолютно, че трѣбва да се повтаря гласоподаването, когато има повече бюлетини, отъ колкото гласоподавачи, дава се възможность на единъ, двама или петима членове отъ Събранието да въртятъ работитѣ по нѣколко дни, безъ да може да се дойде до нѣкакъвъ резултатъ; понеже, както казахъ по преди, гласоподаването е тайно, и никой нѣма право да дойде да гледа, кога се пуцатъ бюлетинитѣ въ урната, единъ бюлетинъ ли има въ рѣцѣтъ ми или два, защото имамъ право да му кажа: Г-не, гласоподаването е тайно, и вие нарушавате правото ми, като искате да ме накарате да си покажа бюлетина.

Заради туй, г-да, азъ мисля, че предложението на комиссията не може да се приеме, а трѣбва да се приеме едно предложение въ тозъ смисълъ, че когато става тайно гласоподавание, ако се намѣрятъ повече бюлетини отъ колкото гласоподавачи, гласоподаването ще се повтаря само въ онѣзи случаи, когато повечето бюлетини, които се намѣрятъ, ако се присѣдинятъ къмъ едната или другата страна, могатъ да измѣнятъ резултатътъ на гласоподаването. (Гласове: съгласни. Одобрение.)

Манафовъ: За допълнение думитѣ на г-на Грекова, искамъ да се каже въ предложението, щото бюлетинитѣ, когато се подаватъ, да се скрѣпватъ отъ одного и да се пуцатъ въ кутията; и тогава, ако излѣзатъ нескрѣпени бюлетини, да се считатъ безъ значение.

Докладчикъ Мирский: Комиссията, когато е туряла членътъ както стои, имала е предъ видъ, че не ще се намѣрятъ такива представители, които да искатъ да развалятъ работитѣ на Събранието; защото въ една урна се пускатъ бюлетинитѣ за да или не. Но най-сетнѣ, редакцията на членътъ може да се измѣни, както предлага г-нъ Министръ

и желая да се произнесе Нар. Събрание, защото въпросътъ е доста ясенъ.

М-ръ Грековъ: Ето какъ предлагамъ редакцията, г-да, (чете:) «Когато се уважатъ повече бюлетини отъ колкото гласоподаватели, гласоподаването не се повтаря, освѣнъ ако числото на повечето бюлетини може да измѣни резултатътъ на гласоподаването.»

Доклад. Мирский: Азъ би молилъ да се даде на гласоподаване предложението на комисията, съ добавката на г-на Анева.

М-ръ Грековъ: На предложението на г-на Манафова ще си позволя да кажа слѣдующето: това може да гарантира въ нѣкои случаи, но всеки пътъ може да се неразбира както трѣбва. Единъ каже, че този бюлетинъ бѣше добъръ, а бюротъ не го забѣлѣжи. А при този начинъ, който азъ предлагамъ, не може да има никой пътъ измама. Щомъ сж повече бюлетини и може да измѣнятъ резултатътъ на гласоподаването, то гласоподаването се повтаря; въ други случаи не се повтаря. (Гласове: съгласни).

Предсѣдателъ: Сега предлагамъ на гласоподаване предложението, което прави г-нъ М-ръ Грековъ. Който не приема това предложение, да си дигне ржката. (Прието). Сега само още редакцията. Това е добавка.

Докладчикъ: (Чете чл. 21. — Виджъ погорѣ проекта.) (Приема се.)

(Чете чл. 22. — приема се.)

(Чете глава IV чл. 23.) Добавка къмъ сжщия членъ: «Всекой представителъ може да внесе въ Събранието законопроектъ или предложение, ако тѣ сж подписани най-малко отъ $\frac{1}{4}$ на присѣтствующитѣ представители.» Тукъ комисията разбира предложения, които иматъ законодателенъ характеръ и мисля, това да се мине въ протокола.

Предсѣдателъ: Когато тѣзи предложения съ законодателенъ характеръ сж подписани отъ $\frac{1}{4}$ присѣтвующи.

Д-ръ Цачевъ: Азъ искамъ да зная, ако 10 души представители се съгласятъ и внесжтъ единъ избирателенъ законъ, Нар. Събрание ще ли може да го разглѣда или не; и желая въ този членъ да се опредѣли, какъвъ видъ законопроекти могатъ да внасятъ представителитѣ. Азъ мисля такива законопроекти, каквито сж съобразни съ длѣжността и правата на днешното Нар. Събрание. —

Предсѣдателъ: Има предложение отъ г-на Д-ра Цачева, че трѣба да се означа, какво ще бжде съдържанието на тѣзи законопроекти.

Докладчикъ Мирский: Г-нъ Д-ръ Цачевъ говори за нѣща, които всинца сме длѣжни да знаемъ. Законодателни

проекти по учредителната частъ сж отъ компетентностъ на главата на Държавата и Великото Нар. Събрание.

М-ръ Грековъ: Моля да се прочете още веднѣжъ; защото този членъ е много важенъ.

Докладчикъ (чете 22 чл. — вижъ погорѣ въ проекта.)

М-ръ Грековъ: Тойзи членъ трѣбва да се исхвърли отъ правилника, или пакъ трѣба да се видоизмѣни по такъвъ начинъ, щото да се ограничи само относително до такива прѣдложения и законопроекти, които днесъ за днесъ Нар. Събрание може да рѣшава. Пълномощията, дадени на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО отъ Великото Нар. Събрание, измѣниха твърдѣ значително атрибутитѣ на народното представителство. Народното представителство напрѣдъ сподѣляше законодателната дѣятелностъ на страната, и това относително до всичкитѣ предмѣти, които законоподателя е ималъ да рѣшава; а днесъ редътъ не е такъвъ. Нѣма освѣнъ да се прочете първий и третий пунктъ отъ пълномощията, за да се види това. Днесъ подлежатъ на разглѣждане на Събранието изключително само ония закони, които изброяваше г. Аневъ въ началото на това засѣдание, т. е.: бюджетътъ, закони за заеми, закони за отдаване публични сгради, закони, които се отнасятъ до международнитѣ отношения и най-сетнѣ закони, които иматъ финансовъ характеръ въобще. Всичкитѣ други закони, които не сж отъ тѣзи категория, не може да поддѣжжъ на разглѣждане въ Нар. Събрание. Слѣдователно и народнитѣ представители не могатъ сами по себе си да правятъ предложения съ законодателенъ характеръ, върху всичкитѣ предмѣти безъ ограничение, защото това би било противно на пълномощията, дадени на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО. За това тукъ не може да се остави члена както си е, защото не вѣрвамъ че при днешний съставъ на Нар. Събрание и при днешното настроение на г-да депутатитѣ да има хора, които да искатъ по какъвъ то и да е начинъ да докачатъ пълномощията, които сж дадени на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО, за това и моята грижа не е за настоящето. Но ние правимъ тукъ единъ правилникъ, който има сила на законъ и за въ бѣдѣще; а това Нар. Събрание може да се измѣнява. Мнозина може да си дадѣтъ оставкитѣ, мнозина може да умрѣтъ; Нар. Събрание ще се допълни, и тогава могатъ да дойдѣтъ други представители на тѣхно мѣсто, и тогава, ако тойзи членъ остане въ правилника, може да се даде възможностъ да се подигатъ безполезни шумни и страстни дебати въ Нар. Събрание. Единъ прекрасенъ день 10—12 души представители, една четвъртина отъ представителитѣ могатъ да се нагласятъ и да напишатъ единъ законопроектъ по чисто административна

часть, както е напр. Общинския законъ. А ако Общинския законъ и да се е изработилъ съ съдѣйствието на Държавний Съвѣтъ и издаденъ отъ НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО съ указъ, ще дойдѣтъ, казвамъ, тукъ и ще кажѣтъ: ние предлагаме този и този законъ, и искаме Нар. Събрание да го разгледа; отъ тукъ безполезни кавги, и дълги разисквания безъ никакъвъ резултатъ, защото, при съществуването на пълномощията, да подигаме този въпросъ, то е да искате да земемъ върху си работа, която едно Велико Народно събрание, по горне отъ нашето, е повѣрило направо на Господаря.

Отъ тукъ слѣдва, че всѣки единъ въпросъ отъ законодателенъ характеръ, по каква и да е часть, не може да се предлага и разисква въ Нар. Събрание, отъ което, догдѣ траятъ пълномощията на Кнѣза, не можѣтъ да излизатъ закони по всичкитѣ отрасли на управлението; за това, спорѣдъ мене, трѣбва да се изхвърли предложението на комисията, или пакъ да се ограничи само за онѣзи случаи, въ които пълномощията на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО сж ограничили атрибутитѣ на Нар. Събрание. И тъй съгласенъ съмъ да се остави този членъ, но да се каже въ него, че това право на Нар. Събрание се отнася само до ония въпроси съ законодателенъ характеръ, които се касаятъ до бюджета, до закони за заеми, до закони за отдаване публични сгради, до закони, които се отнасятъ до международни отношения, и до закони, които иматъ финансовъ характеръ. Като се прибави това, тогава може да остане членътъ, а тъй, както го предлага комисията, азъ съмъ противъ този членъ, на тѣзи основания, които имамъ честь да изложа. — Пълномощията на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО сж дадени отъ едно Велико Народно Събрание, слѣдователно ние не можемъ да введемъ измѣнения въ тѣхъ и да напишемъ въ правилника си таквъ нѣщо, което да е противно на пълномощията или несъобразно съ тѣхъ. Обикновенно Нар. Събрание не може да измѣнява такива узаконения, които сж направени отъ Великото Народно Събрание. Само Вел. Народно Събрание има учредителна власть, само то има право да учредява. Всѣки законъ, който има учредителенъ характеръ, принадлежи само на него, а не и на Обикновенното Нар. Събрание. Този членъ, който се предлага въ правилника, има учредителенъ характеръ, защото чрезъ него се даватъ на Обикновенното Народно Представителство такива атрибути, каквито Вел. Нар. Събрание нему е дало. Въ слѣдствие на това може да се каже още повече: Този членъ не може да има сила и значение, защото ние превъзхождаме властта, която ни е дадена, и щомъ едно узаконение, което има учредителенъ характеръ, се постановява отъ насъ, които не сме компетентни за това, то не може да

има никаква законна сила, нито пакъ да бѣде задължително. По ради това и за да се избѣгнатъ излишни разисквания, които не водятъ до никакъвъ край, а можѣтъ само да ни накаратъ да губимъ врѣмето си и да си навличаме неприятности, азъ предлагамъ да се опредѣли въ члена добръ каквото трѣбва, а именно, какви предложения съ законодателенъ характеръ може да прави Народното Събрание. Ако ли пакъ Народното Събрание счита това за излишно, да се изхвърли членътъ и да се каже, че Народното Събрание ще може да прави само предложения относително законопроекти, които сж внесени въ Нар. Събрание; но Нар. Представителство нѣма да има право да прави никакви предложения съ законодателенъ характеръ, върху всичкитѣ отрасли на управлението, защото това би било противно на пълномощията на Н. ВИСОЧЕСТВО. Обръщамъ вниманието на г-да представителитѣ върху този членъ, и заявявамъ, че ако той остане тъй както стои тукъ, тогава Нар. Събрание ще вземе върху си ролята на учредителна власть и чрезъ това ще превъзхожда властта си, а такова рѣшение не може да има никаква сила. Не е нито народополезно нито достойно за едно Народно Представителство да дойде то само да наруши законитѣ, съ които се управлява страната, и като познавамъ вашия тактъ и вашия патриотизмъ, убѣденъ съмъ, че ще отхвърлите този членъ. Ако се рѣшите да го приемете, то трѣбва поне да опредѣлите точно въпроситѣ, върху които Нар. Събрание ще има законодателна инициатива и така да покажете, че вашето намѣрение не е да се нарушатъ законитѣ, които, съобразно съ народната воля, управляватъ страната. За това предлагамъ или да се отхвърли съвършено този членъ, или пакъ, ако остане, да се опредѣли, какво трѣбва да съдържа. И да се каже така: по бюджета, закони за заеми, за публични сгради и закони, които се отнасятъ до финанситѣ на държавата и до международнитѣ отношения. (Ръкоплескание.)

Мирски: Г-да Представители! Почитаемий г-нъ М-ръ на Правосъдието, както такъвъ и може би като представителъ, дойде да ни обясни нѣщо върху 23 членъ отъ проекта на правилника, който комисията има честь или злочестина да го изработи. Той каза, че съ този членъ се превъзхожда нашата власть. Г-нъ Грековъ говори за днешното настроение на г-да депутатитѣ. Азъ се ограничавамъ сега само на предметъ. Отъ тоя членъ, — казва г-нъ Грековъ, се разбираше, че ние сме искали да дадемъ на Обикновенното Нар. Събрание учредителенъ характеръ. Това е далечъ отъ насъ! Ние сме просто преписали тоя членъ отъ основания нашъ законъ. Позволете ми, г-да, — защото мисля, че всѣки де-

путатъ има право да си искаже своето мнѣние, — позволете да кажа, че азъ до нѣгдѣ инакъ разбирамъ полномоцията, този тържественъ актъ, дадени отъ Великото Свещовско Събрание на нашия Господарь. (Да живѣе НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО ура!). Г-да! — Спорѣдъ първия членъ на тоя тържественъ актъ и спорѣдъ третия членъ на сѣщиятъ актъ, ние ясно разбираме нашитѣ обязанности. На НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО Българскій народъ Му даде право да издава укази за устройството на страната. При всичко това Народното Представителство даде на нашия Господарь право да може да свика Велико Народно Събрание за преглѣждане Конституцията на основание на опита, който се направи при новото положение на страната.

Но мислѣхъ, г-да, че отъ тѣзи двѣ статии, които сѣ едно допълнени и отъ части измѣнени, на основание закона не се отнема отъ Нар. Представителство законодателната властъ. Самъ НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО сѣщия денъ, когато му се даде отъ Българскій народъ това Височайше пълномощие, издаде манифестъ, като въ тоя Височайши актъ най-ясно и категорически обясни правата, които Му се дадоха отъ Неговия народъ. Нашиятъ Господарь въ тоя Височайши актъ (гласове: на предмѣта!) ясно каза, че Вашиятъ, т. е. на народа гласъ, ще бѣде винаги рѣшающъ по финансовитѣ въпроси. Но отъ това, спорѣдъ мене, не се разбира, че не ще има никакъвъ гласъ по други въпроси. На противъ НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО дойде съ Височайшето си слово въ първий градъ на Княжеството и тържествено обяви въ това Събрание, че имаме и ние голѣмо значение за развитието и правилното устройство на страната. Като е тѣй, то ние можемъ да разглѣждаме въпроси не само по финансова часть, но, разбира се спорѣдъ мене, че и по друга часть. Защото правителството щомъ види, че сме дали мнѣние за нѣкое допълнение или измѣнение, което противорѣчи на пълномощията, правителството ще доложи на нашия Господарь, и остава на Него да каже послѣдното слово. (гласове: Да живѣе НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО! Ура!).

Министръ Грековъ: Г-да! Съ удоволствие виждамъ, че ние съ г-на Мирскій не се различаваме много въ мнѣнията, защото и г-нъ Мирскій самъ съзнава, че Народното Събрание има рѣшающъ гласъ само по финансовитѣ въпроси. И азъ самъ това поддържамъ. Азъ като имамъ предъ видъ изказаното по преди отъ г-на Мирскій, земамъ актъ отъ думитѣ му и констатирамъ, че той признава, че на основание на пълномощията, дадени на Негово Височество, на обикновенното Народно Събрание рѣшающъ гласъ остава само относително до финансовитѣ въпроси; и съгласно

съ това искамъ щото, членътъ, който предлага комисията въ правилника, да се извади, или пакъ ако стои, то да се съгласи съ началото, което изказа самъ г-нъ Мирскій, т. е. че Народното Събрание има рѣшающъ гласъ само по финансови въпроси и слѣд. само върху тѣхъ може да му се признае законодателна инициатива. Нашитѣ съ г-на Мирскій възглѣдове върху пълномощията, виждамъ, че сѣ ствършено сѣщиятъ; понеже той признава, че Народното Събрание има рѣшающъ гласъ само по финансови въпроси и азъ дохождамъ до заключение, че ако въ члена, който се предлага, се изразява друга мисль, това е станало само поради нѣкое упушение, и за това мисльта, която г-нъ Мирскій изрази тукъ, трѣбва да се додаде въ членътъ. Моля да се прочете още веднѣжъ членътъ, както е формулиранъ.

Докладчикъ Мирскій: (Чете го.)

Грековъ: Отъ прочетеното се вижда, че комисията предлага, щото когато $\frac{1}{4}$ отъ представителитѣ предложатъ законопроектъ или предложени съ законодателенъ характеръ, покакъвъ да е предмѣтъ, Нар. Събрание да ги преглѣдва и разисква. Тукъ трѣбва да констатираме че между законопроекти и предложени съ законодателенъ характеръ нѣма никаква разлика, и какво значение трѣбва да се отдаде на това право. За това трѣбва да се опредѣли ясно и точно, какво се разбира подъ думата «законодателна властъ.» Законодателна властъ е най-високата и най-силната властъ, която съществува въ всѣка организирана държава. Въ конституционнитѣ държави законодателната властъ принадлежи обикновенно на Държавний Глава съвмѣстно съ Народното представителство; така бѣше у насъ преди издаването на пълномощията.

Може ли да се издаде единъ законъ по преди, безъ рѣшението на Народното Събрание? Не. Може ли сега подиръ пълномощията да се издаде нѣкой законъ безъ Народното Събрание? Всички ще признаете че може, защото виждате че се издадоха вече цѣль редъ закони безъ Народно Събрание и тѣзи закони не само че иматъ пълна сила, но сѣ издадени съобразно съ основнитѣ закони на страната. Ако оставимъ въ правилника този членъ, който, както ни каза г-нъ Мирскій, се намѣрва въ Търновската Конституция, то ще каже, че имаме нужда да въскрсимъ едно начало, което временно биде отстранено чрѣзъ пълномощията, дадени на Негово Височество. Инакъ каква можеше да бѣде цѣльта или нуждата да се премѣсти единъ членъ отъ Конституцията и да се внесе въ законопроекта, противъ началата, които въ началото на това засѣдание изказа самъ г-нъ Мирскій, че въ вътрѣшния правилникъ на Народното Събрание не

трѣбва да се турятъ такива статии, които трѣбва да намѣрятъ мѣстото си въ Органически уставъ.

Каква бѣше нуждата да се вземе този членъ отъ Конституцията и да се внесе въ вжтрѣшний правилникъ? — Тука трѣбва да се обясни работата.

Вижда се, че г-нъ Мирский има не до тамъ точни понятия относително законодателната властъ, която иска да даде на Нар. Събрание. Съобщателенъ гласъ Нар. Събрание има всѣкой пѣтъ и то може всѣкой пѣтъ да се произнесе върху единъ законъ, издаденъ отъ НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО съ съдѣйствието на Държ. Съвѣтъ, въ силата на пълномощията, които Му сѣ дадени отъ народа. Нар. Събрание има право на запитване, и може всѣкой пѣтъ да искаже най ясно своето мнѣние върху всѣкой въпросъ, отъ какъвто характеръ и да бѣде той. Кой спира Нар. Събрание да направи едно запитване на Министерството, което прилага въ дѣйствието законъ, издаденъ съ силата на пълномощията, и по случай на това запитване да искаже своитѣ възгледи върху закона, и да се искаже да ли е съгласно съ него или не, въобще, или пакъ какви видоизмѣнения би трѣбвало да станѣтъ въ закона? Но между това право на Нар. Събрание, да искаже своето мнѣние върху единъ законъ, до правото, което г. Мирский иска да въведе чрезъ този членъ, има разстояние както отъ небето до земята. И за това всѣко подобно разискване е просто губене на врѣме, защото ако се внесе единъ законопроектъ, не отъ финансовъ или международенъ характеръ и Нар. Събрание го обсъди и приеме, то той за да се допълни и има сила трѣбва още да се поднесе на санкция на Кнѣза, който, на основание на пълномощията има право да ни каже: жалъ Ми е че сте си губили врѣмето, защото по пълномощията, които Ми е далъ народа, азъ самъ можъ да направя тоѣзи законъ съ съдѣйствието на Държавний Съвѣтъ. Не е ли ясно че Кнѣза е на пълно въ правото си да ни каже това, и че слѣдователно въ такива случаи ние ще губимъ само врѣмето? Ще каже, че това, което казахъ, е съвършено основателно, и теорията, която г-нъ Мирский е поставилъ на дневенъ редъ, излиза отъ различieto на понятието, което си съставляваме ние относително до законодателната властъ въобще. Азъ, безъ да искамъ да докача г-на Мирский ни наймалко, мисля, че мнѣнието, което той си е съставилъ относително до тоѣзи въпросъ, е неточно; защото това, което се заключава у тѣзи статьи и слѣдователно това, което г-нъ Мирский иска да даде на Нар. Събрание, то е пълната законодателна властъ, каквато Нар. Събрание е имало преди издаването на пълномощията, а самъ г-нъ Мирский признава, че за сега Нар.

Събрание нѣма пълната законодателна властъ, а само до финансови въпроси. Това обаче не възбранява никакъ на Нар. Събрание да искаже мнѣнието си върху нѣкой законъ, това не е никакъ забранено; но ще се съгласите съ мене, че друго нѣщо е да се произнася Нар. Събрание върху единъ законъ, и друго нѣщо е да му се дава не само пълната законодателна властъ, но даже и законодателната инициатива върху всички предмети, както това излиза отъ статията на правилника. Това предложение е сѣщо така не съгласно съ мнѣнието, което изказа г-нъ Мирский въ началото на заседанието. Г-нъ Мирский се въспротиви, да се внесе предложението на г-на Анева, въ което се изброяваше компетентността на Нар. Събрание, споредъ даденитѣ пълномощия, само защото това било въпросъ, който има мѣстото си въ учредителния законъ, и че не трѣбва да влиза въ единъ правилникъ; а послѣ той самъ донесе тука нѣщо, което е извадено отъ Конституцията и иска да се тури у правилника. Тукъ отъ страна на г-на Мирский се забѣлѣзва малка непослѣдователностъ, отъ една страна казва, че не трѣбва да се тури въ правилника опредѣлението на атрибуциитѣ на Нар. Събрание, когато това опредѣление не му се аресва, а отъ друга страна отива самъ да извлѣча членъ отъ Конституцията и го тури въ вжтрѣшний правилникъ, само защото чрезъ него се придаватъ на Нар. Събрание права, които то нѣма подиръ пълномощията. Това е, г-да, непослѣдователно и противорѣчие и азъ умолявамъ Събранието да поглѣдне на този членъ съ всичката сериозностъ, която той заслужава. Мисля, че обясненията, които дадохъ, сѣ Ви убѣдили, че ако нашето събрание иска да се държи въ границитѣ на законността, и да не иска да прекрачи властѣта си, такава каквато тя произлиза отъ пълномощията, тогава трѣбва или да исхвърлимъ този членъ отъ правилника, като оставимъ да се опредѣлятъ правата на Нар. Събрание отъ основния законъ, който ни управлява сега, или ако го оставимъ, то да се изброятъ предметитѣ, върху които членовѣтъ на това събрание иматъ право да внесатъ законопроекти. Това предложение направихъ, защото азъ говоря съвършено искрено, и ако Вие искате да се държите въ границитѣ на искреностѣта, не трѣбва да приемате предложението, както го прави г-нъ Докладчикъ.

Лазаръ Дуковъ: Азъ мисля, че г-нъ Мирский не настоява на това, но само го е прочелъ и отъ туй се вмѣкнѣха дебати, които никой не е искалъ. Ние сме тука, и днесъ сме приели да разгледѣваме законопроекта, който ни се внесе. Но ние не сме Велико Народно Събрание и ние не можемъ да бутаме Конституцията, а ще я оставимъ на страна, до-

дѣто ще ѝ дойде врѣмето, да помолимъ НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО да я даде. Нѣ тѣзи дълги дебати нетрѣбваше да ставатъ. Само думитѣ на г-на Грекова ни докачихъ, защото той каза, че тука имало представители наострени.

Министръ Грековъ (го прекъсва): Такова нѣщо несъмъ казалъ, и даже неможъ и да помисля такова нѣщо.

Дуковъ: Има стенографически протоколи и отъ тѣхъ може да се сравни; поне азъ разбрахъ тѣй, защото вие казахте, че може нѣкои представители да излѣзатъ.

Грековъ: Това не съмъ казалъ.

Председателъ: Значи, че той ако и да е казалъ, то отъ това може да се разбере, че се отказва отъ своитѣ думи.

Грековъ: Азъ не съмъ казалъ, че искатъ нѣкои да излѣзатъ, като отъ манифестация, нѣ съмъ казалъ, че могатъ нѣкои да умрѣтъ или по друга нѣкоя причина да излѣзатъ.

Дуковъ: Азъ искамъ да се разиска правилника.

Докладчикъ Мирский: Този членъ комиссиата ако го турнахъ, нѣмаше задна мисль; но турнахъ го понеже сезахва щаше една нова глава, за да се има редъ.

Д-ръ Цачевъ: Отъ думитѣ на г-на Лазаръ Дуковъ разбирамъ, че въ този членъ да се опредѣли, какви законопроекти на г-да представителитѣ могатъ да се внасятъ въ Нар. Събрание на разглѣждане. Азъ мисля, че Лазаръ Дуковъ е на сѣщето мнѣние,

Председателъ: Нонеже вече е късно и секретаритѣ не виждатъ да пишатъ, то да затворимъ засѣданieto.

Грековъ: Азъ предлагамъ да се каже тамъ, дѣто се говори, че народнитѣ представители могатъ да внасятъ предложения съ законодателенъ характеръ, да се добави: «Всѣкой представитель може да внесе въ Нар. Събрание законопроектъ или предложение съ законодателенъ характеръ относително: а) до бюджета, б) до законитѣ за заемъ, в) до законитѣ за отдаване на публични сгради, г) до законитѣ, които се касаятъ до финансирѣнето на държавата и д) до закони за международнитѣ отношения.»

Мирский: По добръ е да изоставимъ този членъ, защото знаемъ, г-да, третия членъ отъ пълномощията.

Председателъ: Има едно предложение отъ г-на Грекова.

Бошнаковъ: Да се приеме сѣщия членъ съ допълнението на г-на Грекова.

Докладчикъ: Тогаватрѣбвало би да мине презъ Държавния Съвѣтъ измѣнението на единъ членъ отъ Конституцията (Гласове: исчерпано е)!

Председателъ: Който не приема предложението на г-на Грекова, да си дигне ржката. (Никой не дига, — прието).

Грековъ: Азъ ще формулирамъ това предложение сега (формулира го).

Председателъ: Часътъ е вече 5 1/4. Какъ мисли Нар. Събрание — да ли да слѣдва или да се свърши.

Д-ръ Цачевъ: Да се свърши този членъ.

Председателъ: Да се прочете по преди едно писмо отъ Министерството на Финанситѣ?

Секр. Щербановъ (чете отношението и слѣдующий Указъ):

УКАЗЪ

№. 852

НИЙ АЛЕКСАНДРЪ I.

Съ Божия милостъ и народната воля
Князь на България.

По предложението на Наштъ Финансовъ Министръ, представено Намъ съ докладъ му отъ 4 декемврий 1882 год. подъ № 30182

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВАВАМЕ:

I. Да се внесжтъ за разглѣждане въ идущето Народно Събрание приготвенитѣ отъ Нашия Министръ на Финанситѣ законопроекти за бюджета, Банката, Сметната Палата и Бирницитѣ.

II. Исполнението на настоящия указъ се възлага на Нашия Министръ на Финанситѣ.

Издаденъ въ Нашия Дворецъ въ София на 11 декемврий 1882 година.

На първообразното въ собствената ржка на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО написано:

АЛЕКСАНДРЪ.

Приподписалъ:

Министръ на Финанситѣ: Г. Д. Начевичъ.

М-ръ Грековъ (чете чл. 23): «Законопроектитѣ и предложенията на правителството се внасятъ въ Нар. Събрание чрѣзъ надлежний Министръ съ Княжевски Указъ.

Всѣкий представитель може да внесе въ Нар. Събрание предложение съ законодателенъ характеръ относително бюджета, съ закони за заемъ, за отдаване публични сгради, закони, които се касаятъ до финансирѣнето на Държавата и до международнитѣ отношения.»

Председателъ: Приема ли се този членъ. (Приетъ.) Желаетъ ли Нар. Събрание да се печататъ тѣзи проекти отъ Министерството на Финанситѣ, които се споменяхъ въ отношенията до Нар. Събрание.

М-ръ Начевичъ: По многото отъ тѣхъ сж напечатани и днесъ или утрѣ ще ги раздадемъ.

Мирский: Понеже приетия членъ е противъ съвѣстѣта ми, то азъ високо протестирамъ противъ него; а всѣки си има свое убеждение. (Гласове: добръ.)

Председатель: Кога да имаме заседание? (Гласове: утрѣ.)

Утрѣ на дневний редъ ще бжде: разгледване правилника. Ще се съберемъ въ единъ часътъ послѣ пладнѣ.

(Конецъ въ 5 часа и 30 минути.)

Председатель: Варненско-Преславский Симеонъ.

Подпредседатели: { **Иванъ Симеоновъ.**
А. Т. Минчовъ.

Секретари: { **Н: Шивачовъ.**
И. Ц. Щърбановъ.

Директоръ на Стенографическото Бюро: А. Безеншекъ.

ПЕЧАТНИ ПОГРѢШКИ:

Стр. 17 въ списъкътъ на депутатитѣ лин. 1 на мѣсто „Шефикъ Бей“, чети „Тефикъ Бей“ и слѣдъ него прибави „Д. Селвели“.

Стр. 21 (при рѣчѣта на г-на Анева) 4-та линия отъ горѣ на мѣсто „мой законопроектъ“ чети: „тоя законопроектъ“.

Стр. 24 линия 1 отъ горѣ, прѣдъ думата: „пълномощията“ трѣба да се притури „отъ“.

Стр. 25 кол. II. линия 21 слѣдъ думитѣ „чете го“ трѣба да се добави членътъ: Чл. 1. „На основание пълномощията, дадени на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО, Нър. Събрание ще гласува: а) бюджета, б) законитѣ за заемъ, в) отдаванѣтона публичнитѣ сгради, г) ония закони, които се касаятъ до финанситѣ на Държавата и д) до международнитѣ отношения, тъй както и всички ония законопроекти които правителството на Негово Височество му представи по установения редъ.“